

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 1

SAYI : 4

NİSAN 1962

İÇİNDEKİLER

Sahife

Standard Kongreleri ve Yabancı Basın	2
Mesken Dâvamız ve Standardizasyon	3
LPG - İkinci petrol gazları	4-5
II. İmar Kongresi	28
Mayıs'ta Açılıyor	6
Standard Dünayasından Portreler	7
Yurttan Haberler	9
TSE'den Haberler	10-11
TSE Teknik Kurulunun Görevleri ve Çalışma Tarzi	13
Elektrik Anahtarları ve Fış - Priz Standardları	14-15
Eldokusu Türk Hali Standardı	16-17
Meyvelerde Olgunluk Standardları	18-19
ISO ve IEC Haberleri...	20
Dünyadan Standard Haberleri	21
Avrupa Memleketleri Arasında Uygulanacak Standardlar İçin Tesbit Edilen Esaslar	22-23-24
Yeni Yayınlar	25
Diş Ticareti Geliştirme Faaliyetleri	27
Summary of Contents...	29-32

ADAKALE SOKAK 27
A N K A R A

30 Nisan 1962 tarhinde basılmıştır.

TSE GENEL KURULU TOPLANIYOR

Türk Standardları Enstitüsünün en yüksek yetki organı olan Genel Kuruluümüzdeki 29 Mayıs günü toplanacaktır.

132 sayılı Kanunla kurulan TSE'nin bu organı her yıl bir defa biraraya gerek, bir yıl öncesinin çalışmalarını gözden geçirir ve ertesi yılın programını yapar.

Geçen yıl programlaştırılan işlerden memleket yararına gerçekleştirilmiş olanlardan bir tanesi de elinizdeki «Standard» dergisidir.

Dergimiz, kendisine ilhamlarile hayat veren TSE, 1962 Genel Kurulunu selâmlarken, aziz okuyucularına da, iç sayfalarında ilgi çekici bilgiler vermektedir.

Fakat burada, şu kadarını belirtmek yerinde olur ki, TSE, 1961-1962 devresinde geniş bir faliyete sahne olmuş ve gelecek devreler için de pek çok hazırlıklar ve yatırımlar yapmıştır.

TSE binasının temelinin atılması ve inşaatinin kısa zamanda bugünkü haline gelmesi,

TSE Lâboratuarlarının teçhizat ihtiyaçlarının programlaştırılması ve kuruluşlarının bulunması,

Seksenin üstüne varan teknik komitelerin yüzden fazla standard projesi üzerinde oldukça ileri mesafe almış olması,

Yirmiye yakın yeni Türk Standardının memlekete kazandırılması,

Bu dergiden başka türlü yayınlar yaparak «standard» anlamını ve TSE çalışmalarını kamu oyuna sunarak bu dâvayı her geçen gün bir az daha milletçe bânimsenmesini sağlaması,

Hep bu devreye rastlayan güzel sonuçların kalbur üstü olanlarından bazılır. Bu bakımdan gittikçe gelişen TSE'ninümüzdeki devre çalışmalarını planlayacak Genel Kurula büyük bir önem veriyor ve belirteceği yeni yön ve hızı düşündükçe şimdiden seviniyoruz.

TSE

Standard Kongreleri ve Yabancı Basın

Her yıl gittikçe artan bir nisbette milletlerarası toplantılar yapılmakta, konferanslar tertiplenmekte ve çeşitli konularda değişik fikirler tartışılmakta, savunulmaktadır.

Milletlerarası alanda fikir uzlaşımı bakımından büyük önemi ve faydası olan bu toplantıların bir de tehlikeli yönü vardır. Uzun sürmeleri sonucunda, tevlid edecekleri sürmenaj rahatsızlığı.

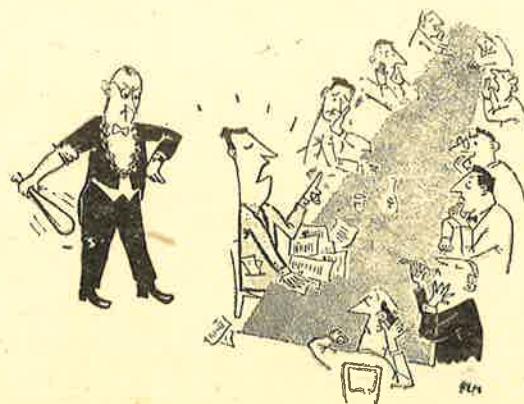
Uzmanlar bu konuyu etrafı bir şekilde tetkik ettikten sonra «kongre asabiyeti» tabir edilen böyle bir hastalığı bertaraf edebilmek için «Altın kaideler» dedikleri 7 esas bulmuşlardır.

1 — Hoş geldin nutuklarını mümkün mertebe kısa kesmek ve akademik mütlâaları da azamî 5 dakikaya indirmek.

2 — Gündem tesbit edilirken, konuşanın, nutuk çekmek ihtiyacını tatminden başka bir işe yaramayan nutuklara imkân nisbetinde az yer vermek.

3 — Delegelerin kâfi istirahat ve uykularını alabilmeleri için ifrat, şasaa ve gayretlerden sakınmak.

4 — Bütün oturumların muayyen saatte başlayıp, programdaki saatte bitmesini temin ve garanti etmek. Bunun için otomatik zil tesisatı kurarak nutuk çekkenle oturum başkanının aralarının açıl-

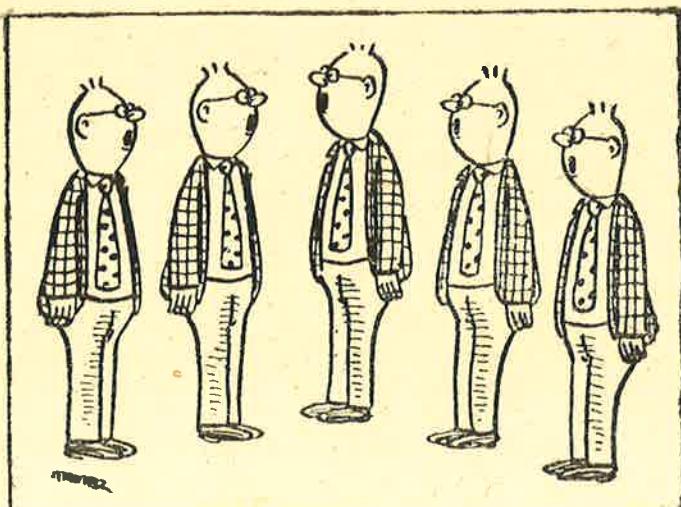
masına mâni olunması tercihe şayan bir keyfiyyettir.

5 — Toplu halde yapılan tartışmalar dan pek fazla fayda sağlanmadığı artık yılların tecrübesile sabittir. Bu itibarla münakaşa grupları azamî 25 kişilik olmalı ve her grup bir başkan tarafından idare edilmelidir.

6 — Yorgunluk ve dermansızlık veren turistik gezileri kaldırılmalıdır.

7 — Film, plâk, diyagram vs... gibi göze ve kulaga hitabeden yardımcı unsurlardan büyük ölçüde faydalanalmalıdır.

(— Courrier de Normalisation — dan)

BEYNELMİLEL STANDARDI- ZASYON DELEGELERİ KONGREDE BULUŞTULAR

Helsinki'de yapılan ISO Kongresi ve
silesile Stockholm - Tidningen gazetesi
nin yayınladığı karikatür

MESKEN DAVAMIZ VE STANDARDİZASYON

Faruk A. SÜNTER

Mayıs ayının sonunda, Türk Standardları Enstitüsü Genel Kurulunun ele alacağı işler arasında, halk tipi sosyal meskenlerin yapılışında kullanılacak malzemenin «standard» hale sokulması konusu da yer almaktadır.

«Devletçe benimsenmiş» bu dâvanın standard yönünden gerçekleştirilmesi işinin Devlet Plânlama Teşkilâtının hazırlıklarına göre İmar ve İskân Bakanlığı ile Türk Standardları Enstitüsüne müsteriken verilmiş olması, TSE'nin memleket hizmetinde aldığı rolü belirten yeni bir örnek olması itibarıyle üzerinde durulacak önemli bir olaydır.

Memleket sanayiinin her gün biraz daha geliştiği, şehirlerimizde ve fabrika dolaylarında işçiler için büyük sayıda yeni mahallelerin yapılması gerekmekte olduğu da düşünülürse konunun önemi bir kat daha artar.

İste bunun içindir ki, TSE Genel Kurulu ile aynı günde çalışmalarına başlayacak II. İmar Kongresi'nin gündeminde «Sosyal Mesken Standardları» konusu da yer almış bulunuyor.

Gerçekten, imar ve iskân davamız, bilhassa sosyal meskenler yönünden kemmiyet ve keyfiyet itibarıyle herkesi yakından ilgilendirmektedir.

İstatistiklerimize göre her yıl meydana getirilen yeni yapıların maliyetleri beş milyar liraya varmakta ve bunun yarısını teşkil eden ikibuçuk milyar Türk Lirası, yapı malzemelerine ödenmektedir.

Bu malzemenin kullanılmasında yapılacak en küçük tasarrufların bile hacmen büyülüğu dolayısıyla mühim rakamlara varacağı şüphesizdir.

Bu malzemenin standardı yapılmakla yalnız kalite yüksekliği sağlanmayacak, aynı za-

manda belli ölçülerin kullanılması ve seri imalatın ortaya konulması ham madde tasarrufu dolayısıyla malzemenin ucuza maledilmesi de mümkün olacaktır. Ayrıca, standard malzemenin yapılarda kullanılması, büyük çapta işçiliği kolaylaştıracak ve bu yoldan da yapıların ana maliyetinde bir ucuzlamayı da meydana koyacaktır.

Bu bakımdan TSE'nin bu önemli dâvanın halline memur edilmesi ilgililerce her bakımından isabetli bir karar olarak karşılanmıştır.

Şu kadar ki konu, tahmin olunduğundan çok daha şümüllü ve büyük bir teşkilâti uzun çalışma ve fedakârlıkları gerektiren bir mahiyettedir.

Yapılan ilk incelemelere göre yalnız sosyal meskenler için yapılması gereklî «standard»ların sayısı 650 kadardır. Bu miktarda standartın hazırlanması ise, TSE'nin iş tutumuna göre 195 mütehassis elemanın dikkatli tetkik ve çalışmalarına lüzum göstermektedir.

TSE'nin hazırlık grupları konuyu önemle ele almışlar ve memleketin bu büyük ihtiyacının en kısa zamanda ve en ucuza maledilmesi hususlarını - İmar ve İskân Bakanlığı yetkilileri ile işbirliği yaparak - plânlamışlardır.

İste, Türk Standardları Enstitüsü Genel Kurulunun görüşüp karara bağlayacağı bu plândır.

Sosyal meskenlerin inşaat sistemi, yapı malzemelerinin tâyini, mimarı ve inşâî vasfında ailenin ihtiyaçlarına cevap verecek asgârî standardı ve malzemelerin vasif ve ölçü standartlarını iki koldan gerçekleştirmek için aynı günde toplanacak II. İmar Kongresi ile Türk Standardları Enstitüsü Genel Kuruluna bu mühim memleket dâvasının gerçekleştirilmesi yolundaki çalışmalarında başarılar dileriz.

TÜRKİYE İÇİN ÖNEMLİ BİR YAKIT

LPG-LİKİD PETROL GAZLARI

LPG basınç altında muhafaza, nakil ve tezvi edilen parlayıcı ve yanıcı bir gazdır. Tüplerin buna göre mukavim olması ve herhangi bir şekilde (meselâ bir yanın vukuunda) yüksek hararete maruz kalmaları halinde patlamayı önleyici emniyet terti-batı ile mücadele bulumaları gerekdir. Dolayısıyla LPG tezvi şirketlerinin yalnız ticari gaye ile hareket etmemeleri ve sürümün yanında mal ve can emniyetine de lâyık olduğu önemi vermeleri şarttır.

Bülent BÜKTAS

Dünyada petrol endüstrisinin gelişmesile birlikte değerli yeni bir yakıt gitgide artan bir önem kazanmağa başlamıştır. Likid petrol gazları (kısaca LPG) adını taşıyan bu yakıt ham petrolün bünyesinde mevcut çeşitli alifatik hidrokarbürler serisinden yalnız propan (C_3H_8) ve butan (C_4H_{10}) gazları olup aynı seride daha evvel gelen metan (CH_4) ancak yüksek basınçta sıvılaştırılabilir, daha sonra gelen pentan (C_5H_{12}) ise normal ısı derecesinde zaten sıvı halinde olmakla havagazı gibi alçak basınçla çalışmaya elverişli değildir. Likid gaz alamına giren propan, butan ve bunların belirli nisbetlerde karışımı muayyen bir basınç altında tutulmak suretiyle rafineriden müstehlike kadar nakil, muhafaza, tüplere doldurma ve tezvileri sırasında devamlı sıvı halinde bulunurlar ve ancak kullanma yerlerinde bir tazyik düşürücü cihaz (regülatör veya detandör) yardım ile basınçları alçak bir seviyeye indirilerek gazlaştırılıp havagazı gibi kullanılırlar.

Liquid gazlar terkiplerine şıren propan ve butan nisbetlerine göre «Ticari Propan» (% 97 propan), «Buton-Propan Karışımları» (takriben yarı yarıya propan ve butan) ve «Ticari Butan»

Sanayi Bakanı Fethi Çelikbaş memleketimizde kurulan ilk LPG gazı fabrikasının açılışında

Butan» (% 80 butan) olmak selmekte ve kalorifik değer açısından üç grupta mütlâa edilebilir. Bunların bellibaşlı fiziksel karakteristikleri aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir :

Cetvelin tetkikinden de görüleceği vechile karışımında butan nisbeti fazlalaştıkça gazlaşma basıncı inmeye, likidin ve gazın özgül ağırlığı artmakta, parlama noktası yük-

zalmaktadır. Likid halinde propan ve butan ile karışımı su dan yarı yarıya kadar hafif, gaz halinde ise havadan ağır ve kalorifik değer itibarile diğer yakıtlara nazaran daha zengin (beher kiloda ihtiva ettiği kalori gazdan % 10, odun kömüründen % 100, kok kömüründen % 140 ve odundan % 240 daha fazla) olup LPG'nin diğer büyük bir avantajı da zehirli ve öldürücü olmasına.

Liquid gazlar ısıtma, pişirme, aydınlatma.. gibi evlerin ve umumi yerlerin çeşitli ihtiyaçlarında geniş çapta kullanıldığı gibi tarım işlerinde (traktörlerde, civciv makinelere)nde,

	Ticari Propan	Buton-Propan Karışımları	Ticari Butan
Gazlaşma basıncı (21°C)	8,6 Kg/cm ²	3,86 kg/cm ²	2,7 Kg/cm ²
Gazlaşma Basıncı (54°C)	19,8 »	10,10 »	7,9 »
Liquidin Özgül ağırlığı (16°C)	0,504	0,556	0,569
Gazın Özgül ağırlığı (16°C)	1,520	1,843	1,907
Havada Parlama Noktası	510-580 °C	490-560 °C	485-550 °C
Gazın Kalorifik Değeri (16°C)	12.125 Kcal/kg	11.920 Kcal/kg	11.905 Kcal/kg

zararlı otların imhasında, tarım mahsullerinin kurutulmasında, serlerin ısıtılmasında..), sanayide (plastik ve suni kauçuk endüstrisinde ham madde olarak, havagazının zenginleştirilmesinde, cam sanayiinde, metal kesme işlerinde..) nakil vasıtalarının tahrirkinde, atelyeler ve küçük sanat erbabı ihtiyaçlarında ve diğer çeşitli işlerde de gitgide artan bir mahreç bulmaktadır. LPG'nin diğer büyük bir avantajı da rafinerilerden itibaren doldurma merkezlerine pipe-line ile olduğu kadar deniz ve kara yolu ile de sarnıcı vasıtalarla nakledilebilmesi ve doldurma merkezlerinden itibaren mühitelib büyülükté (1-45 kiloluk) çelik tüplerle oldukça geniş bir ekonomik bölge içinde her çeşit müstehlikin ayağına kadar götürülebilmesi, yani havagazı gib mahdut bir çevre dahilinde kurulan pahali bir tevzi şebekesine ihtiyaç göstermemesidir.

Likit petrol gazına literaturde ilk defa 1910 yılında rastlanmaktadır. Bunu takip eden 15-20 yıllık devre içinde LPG'nin istihsal, depolama ve tevzi usulleri geliştirilmiştir. Bidayette kullanıldığı yerler evler ve bunlarla birlikte atelyeler ve küçük sanatkârların lehim ve kesme işleri olmuştur. LPG çeşitli yakıtlar arasında üstünlüğünü bilhassa 1930 yılından sonra kabul ettirmiştir. İkinci Dünya Savaşını müteakip büyük çapta gelişen petrol endüstrisine muvazi olarak bellibaşlı memleketlerde hayret verici inkişaflar kaydetmiştir. Aşağıdaki cetvel en son is-

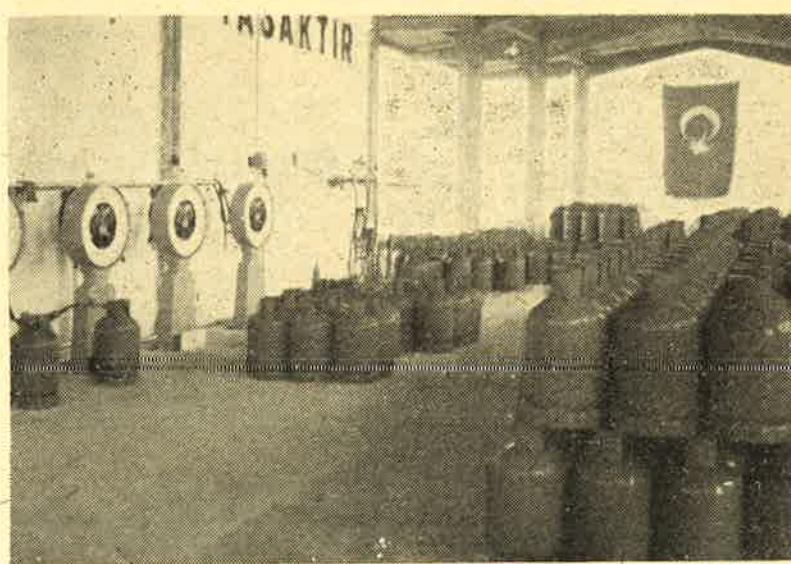
tistiklere göre LPG'nin mühitelib memleketlerdeki gelişme durumunu göstermektedir.

LPG istihlaklı bilhassa son 5-6 yıl içinde çok büyük gelişmeler kaydetmiş, Birleşik Amerika'da nüfus başına yılda ortalama 110 kiloyu bulduğu gibi Fransa, İtalya, Belçika, Danimarka gibi memleketlerde 20-30 kilo raddelerine vâsl olmuştur. Yalnız ev ihtiyaçları gözönünde tutulursa Avrupa standardlarına göre 4 nüfuslu aile başına yılda ortalama 60-70 kilo LPG hesaplanmaktadır.

Likit "az memleketimizde henüz yeni piyasaya çıkmaktadır. Yakıt bakımından çok faktör olan Türkiye'de LPG'nin sür'atle rağbet görerek kısa zamanda gelişeceği muhakkaktır. İstanbul civarında Tütün-çiftlikte İpraş-İstanbul Petrol Rafineri A.Ş. nin yeni tesisiinin faaliyete geçmesi ile memleketimizde LPG istihsal başlamış bulunmaktadır. Bunu Mersin'de kurulmakta olan Attav Rafinerisi de takip edecektir. Her iki rafinerinin yıllık LPG istihsal kapasitesi 80-90 bin tonu bulacaktır. Geniş halk kitlesinin mübrem bir ihtiyaçını karşılayacak olan LPG'nin bu istihsal kapasitesi aile başına ortalama olarak ancak 10 kilo kadar bir istihlâke tekabül etmektedir. Zamanla talebin artması ve dolayısıyle ilerde yeni yeni likit gaz istihsal kaynaklarına başvurulması gerekecektir.

Bu vesile ile şu mühim

noktaya temas etmek gerekir ki memleketimizde faaliyete geçmeye başlayan LPG tevzi şirketlerine de birtakım vecibeler ve sorumluluklar tevecüh etmektedir. Türkiye piyasasının büyük ekseriyet itibarıyle LPG'yi tanımadığı, geniş halk kilesinin bu konuda tamamen tecrübesiz olduğu bir vakıadır. Unutmamak lazımlı gelir ki LPG basınç altında muhafaza, nakil ve tevzi edilen parlayıcı ve yanıcı bir gazdır. Tüplerin buna göre mukavim olması ve herhangi bir şekilde (meselâ bir yangın vukuunda) yüksek hararete maruz kalımları halinde patlamayı önleyici emniyet tertibatı ile mücadele bulummaları gereklidir. Dolayısıyla LPG tevzi şirketlerinin yalnız ticâri gaye ile hareket etmemeleri ve süriumün yanında mal ve can emniyetine de lâyik olduğu önemi vermemeleri şarttır. Birçok memleketler ve bu arada bilhassa Türkiye gibi LPG'yi yeni yeni kullanmaya başlayanlar, LPG mevzuunda gerekli bütün emniyeti sağlayacak esas ve tedbirleri vaz'etmek ve sıkı bir şekilde tatbikini sağlamak yolunu tuttukları gibi, uzun zamandan beri LPG kullanan memleketler de halkın likit gazla olan ünsiyetine rağmen tedricen aynı istikamette kararlar almağa geçmişlerdir. Memleketimiz cephesinden takip edilecek en rasyonel hareket tarzı da bidayetten itibaren uyanık ve tedbirli bir şekilde yürümektedir.

Fabrikanın iç görünüşü

	Yıllık LPG İstihsalı (Bin ton)		Artış Nisbeti
	1955	1961	
Birleşik Amerika	12,400	20,700	68
Kanada	260	385	48
Meksika	260	500	92
Brezilya	85	370	335
Arjantin	55	100	82
Venezuela	20	70	350
Fransa	340	980	190
İtalya	340	800	135
Bati Almanya	160	300	88
Belçika	115	250	117
Holanda	80	180	125
İngiltere	60	150	150
Danimarka	30	100	233
Cezair	15	50	220
Japonya	15	200	1230

II. İMAR KONGRESİ 28 MAYISTA AÇILIYOR

Kongre, imarla ilgili konularda İmar ve İskân Bakanlığının politikasını geliştirmek için ışık tutacak fikirlerin toplanacağı istişarı bir organ olarak tertiplenmiştir

İmar ve İskân Bakanlığı 28 Mayıs - 1 Haziran günleri arasında II. nci İmar Kongresini toplantıya çağırılmış bulunuyor.

I. İmar Kongresi 1955 yılında Bayındırılık Bakanlığı tarafından tertiplenmişti. Hatırlarda olduğu üzere bu kongrede mesken, finansman esasları, imar plânlarının düzenlenmesi ve mesken işlerinin organizasyonu konularında hazırlanmış ve 4 rapor üzerinde çalışılmış ve başlıca neticesi İmar Kanununu geliştirmek olmuştu.

II. nci İmar Kongresinin programında ise umumiyetle «Bölge Plânlanması» ve hulusile «Marmara Bölgesi Plânlanması» konuları birinci günün çalışmalarını teşkil etmektedir. Ikinci günün konuları «Arsa Problemi ve Alınması Düşünen Tedbirler» ile «İmar mevzuatında değiştirilmesi düşünülen hususlar» dir. Üçüncü gün ele alınacak dava, «Şehirlerde Mesken Problemleri», «Sosyal Mesken Standardları» ve «Gecekondu Problemi» konularında toplanmaktadır.

Dördüncü günü görüşülecek mevzular «Şehir Plânlaması», «Âmme Tesisleri» dir. Son gün ise «Yapı Malzemesi» konusu ele alınacaktır.

İlgililerle yaptığımız temasdan anladığımıza göre kongre, imarla ilgili bu konularda İmar ve İskân Bakanlığının politikasını geliştirmek için ışık tutacak fikirlerin toplanacağı istişarı bir organ olarak tertiplenmiştir.

Konuların komisyon çalışmaları ile hal tarzına bağlanması bu geyeye uygun olmayacağından ve kısa bir müddet içinde dokuz önemli konudaki fikirlerin toplanması gereğinden, bütün müzakereler kongre umumi heyeti içinde tertiplenmiştir.

Kongreye sunulan raporlara ait konularda üyeleri tarafından gönderilecek tebliğler, raporlarla bir-

likte okunarak müzakerelere gelecektir.

Kongreye verilmiş bulunan raporların özetlerini aşağıda veriyoruz :

1. Bölge Plânlamannı Gayesi :

Bu raporda nüfusun yurt içinde dağılışının tabii kaynaklarla orantılı olmasının temini için, düzensiz şehirleşmeye önleyecek, tabii kaynakların takatları üstünde kullanılmasına mânî olacak tedbirler üzerinde durulmaktadır.

2. Arsa problemi ve alınması düşünülen tedbirler :

Artan mesken ihtiyacını karşılamanın ve gecekondu sâkinlerinin muhtaç olduğu arsaların, normal şartla ne suretle teminlerinin mümkün olabileceği raporun konusunu teşkil etmektedir.

3. İmar mevzuatında değiştirilmesi düşünülen hususlar :

Yürürlükte bulunan, imarla ilgili çeşitli mevzuat raporda bir araya toplanmış, bu hükümler yeniden gözden geçirilerek incelenmiş ve tatbikat imkânlarını sağlayacak işlah çareleri tebarüz ettirilmiştir.

4. Şehirlerde Mesken Problemleri :

Şehirlerde mesken durumu ve mesken inşaatının seyri, muhtelif faktörlerden doğan mesken ihtiyacı ile, bu ihtiyacı karşılama çareleri, raporun konusunu teşkil etmektedir.

5. Sosyal Mesken Standardları :

Rapor, memleketimizde yapılması gereken sosyal meskenlerin hacim ve mimari tertip esaslarını tesbit eden yedi bölümde yönetme-

lien dayandığı hükümler muvacehesinde sosyal meskenlerin nasıl yapılacağı, tarifleri, meskenlerin yer ve plânları, mesken ünitelerinin saha ve fonksiyon şartlarını, malzeme ve tatbik edilebilecek sistemleri ihtiva etmektedir.

6. Gecekondu Problemi :

Rapor, büyük şehirlerde, kentlerine ait olmayan arazi üzerinde, imar mevzuatına aykırı, gayri sîhî ve gayri fennî olarak inşa edilmiş gecekonuların, İslah ve sâkinlerinin sîhî birer mesken sahibi olmaları, yeniden gecekondu inşasına mânî olunması suretiyle bu problemin sair hal çareleri üzerinde durulmaktadır.

7. Şehir Plânlamaları :

Rapor, imar plânlarının yapılmasında gözönünde tutulması gereken esasları bununla ilgili olarak hazırlanan yönetmelik eklerini, imar plânlaması yönünden İmar ve İstîmlâk Kanununa ait etüdleri ihtiva etmektedir.

8. Âmme Tesisleri :

Âmme tesisleri raporunda, sehir ve kasabalarımızda halk hizmetine tahsis edilen, belediyelere ait içme suyu, elektrik, yol, kanalizasyon, mezbâh, hal gibi tesislerin nüfus artışı dolayısıyla kifavetsizliği karşısında bu problemlerin ne surette halleflmesi gereğine dair esaslar bulunmaktadır.

9. Yapı Malzemesi, Aynı ve Teknik Yardım :

Bu raporda, sehir meskenleri ile ilgili yapı malzemesi hizmetlerinin läyiğiyle ifası için ihtiyacın tesbit ve temin, malzeme kontrolü gibi konular, imalât ve inşaatçılara, sosyal mesken sahibi olmak istiyenlere ne suretle aynı ve teknik yardım yapılabileceğine dair esaslar ele alınmıştır.

Standard Dünyasından

PORTRELER

John R. Townsend

Amerikan Standard Birliği (ASA) nin Yönetim Kurulunda değişiklik olmuş ve eski Başkan Mr. Townsend ayrılarak yerini eski Başkan Vekili Mr. Frank H. Roby'ye bırakmıştır.

Dünyanın sayılı standard kuruluşunda bu yılbaşında vukua gelen değişiklik dolayısıyle her iki başkanı bu sahifeye alarak (1/1/1959 - 1/1/1962 ye kadar üç yıl başkanlık eden M. Townsend ile yeni başkan Mr. Frank H. Roby'yi) okuyucularımıza tanıtıyoruz.

**American Standards Association
A S A
Eski Başkanı Mr. John R. Townsend**

Mr. Townsend; Mühendislik ve Araştırma Ofisi Asistanı olup aynı zamanda (American Society for Testing Materials) ASTM'in eski başkanı ve standard konusunda otorite sahibidir. 1933 senesinden beri American Standards association camiasında aktif olarak çalışmış ve yine bu cemiyet tarafından 1957 senesinde verilen «Standardlar Madalyası» ile taltif edilmiştir. ASA'daki hizmetlerine ASTM'in Vidalar Komitesi temsilcisi olarak başlamış ve bunu takiben beş ayrı komitein üyesi olarak, bilfili çalışmalarla katılmıştır. 1945 yılında ASTM'in Standardlar Konseyi temsilcisi, daha sonra; 1954 yılında da bu Konseye başkan olmuştur. 1952 yılından beri ASA'ya İdare Meclisi azalığı ve Ocak 1958 den beri de yine bu Meclise başkan vekilliği etmiştir.

Mr. Townsend aynı zamanda National Bureau of Standard'ın müşavirliğini de yapmaktadır. 1952 den 1957 yılına kadar Sandia Corporation'da Malzeme Tatbikat Mühendisliği Direktörü olarak çalışmış ve «Bell Sistemi» ile 38 yıllık bir mesaiden sonra Sandia'ya gitmesi için müsaade edilmiştir. Mr. Townsend aynı zamanda resmi vazifelere de yabancı kalmamıştır.

Frank H. Roby

Amerikan Standard Birliği (ASA) nin Yönetim Kurulunda değişiklik olmuş ve eski Başkan Mr. Townsend ayrılarak yerini eski Başkan Vekili Mr. Frank H. Roby'ye bırakmıştır.

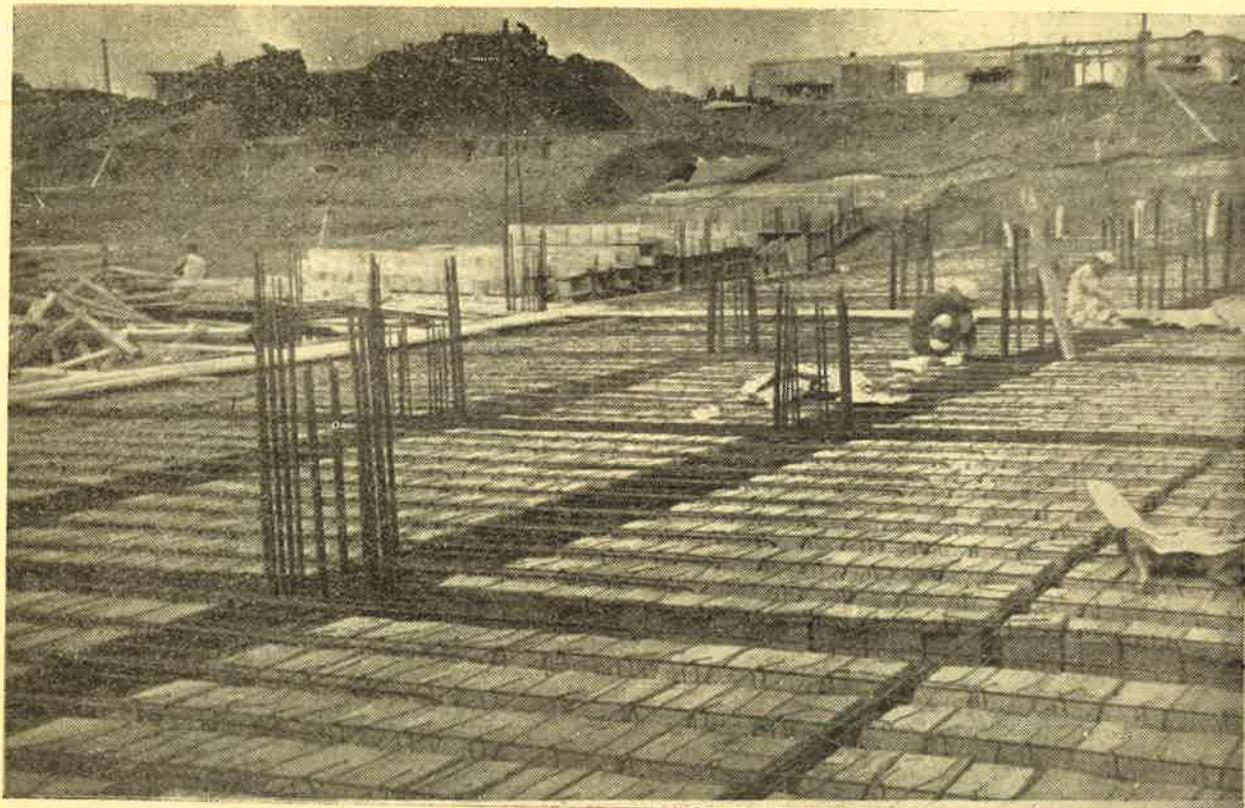
Uzun yıllar ASA'nın mesaisine katılan mumaileyi son yıllarda bu teşekkürün yönetim kurulu azası seçilmiş ve son bir yıl yönetim kurulu başkan vekilliğinde bulunmuştur.

Purdue Üniversitesi bitirdikten sonra 25 yıl Square D. Company'de çalışan Mr. Roby buradan ayrıldıktan sonra Kanada ve Mexico'da bu şirketlerin idare meclisi azalıklarında bulunmuş, bir ara British Company'nin idare amirliğini yapmıştır.

Mr. Roby hâlen Federal Pasific Electric Company'nin başkan vekilliğini yapmaktadır.

Mr. Roby aynı zamanda «National Electrical Manufacturers Association» un başkan vekili ve İdare Meclisi azasıdır. Azı olduğu diğer cemiyetler ise sırasıyla sunlardır :

«American Institute of Electrical Engineers»,
«American Welding Society»
«Association of Iron and Steel Engineers».

TSE SİTESİ İNŞAATI GELİŞİYOR

Baharia beraber, TSE Sitesi inşaatına da hızla devam olunmağa başlanmıştır. Resim birinci katına varılan A Blokundaki durumu göstermektedir.

KILIÇOĞLU

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

E SKİŞEHİR

K I L I Ç O Ğ L U Kiremit ve Tuğla Fabrikaları
Her Nevi Kiremit ve Tuğla,
Dişli Döşeme Tuğlaları

En iyi kaliteli mallarıyle daima

müsterilerinin emrindedir

ADRES : Posta Kutusu 7
Eskişehir

Telgraf adresi : KİREMİT
Telefon No. : 1364 - 2105

Standard — 35

YURTTAN HABERLER

İGEME'DEKİ BASIN TOPLANTISI

STANDARD KONUSUNDA TSE BAŞKANI İZAHAT VERDİ

Ihracatı Geliştirme Etüd Merkezi (İGEME) nin basına tanıtılmasının maksadıyla Yönetici Kurulu Başkanı Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Dr. Mazhar Özkol bir toplantı tarafından yapılmıştır.

18 Nisan 1962 Çarşamba günü saat 17 de İGEME'nin Atatürk Bulvarındaki merkezinde yapılan toplantıda, Dış Ticaret Dairesi Reisi ve İGEME Genel Sekreteri Ekrem Geris, Yönetim Kurulu üyelerinden Ankara'da bulunanlarla İGEME'nin yabancı ve Türk uzmanları ve bu arada TSE Başkanı da hazır bulunmuştur.

Toplantı Müsteşar ve Başkan Dr. Özkol'un İGEME'yi tanıtan bir konuşmasıyla başlamış ve görüşmeyen katılınlara hazırlanan bir broşür dağıtılmıştır.

Basına teksir edilerek verilen bu broşürü bastırılmakta olduğu ve yakında ilgililere dağıtılaceği anlaşılmıştır.

Ihracatımızın bugünkü durumu, yarınları için yapılması gereken işler ve İGEME'nin bu alanda yüklendiği görevleri açıklayan bu yazı tizerine basın mensupları Dr. Özkol'dan sular sorulmuştur. Ihracatin istihsalde dayanan bir faaliyet kolu olduğunu ve bu sebeple bılıhassa Tarım ve Sanayi gibi Bakanlıkların yakın işbirliğine lüzum olduğunu cevaben belirtmiş İGEME Başkanı, gümrük resimlerinin ihracatta geri verilmesi - (Draw-Back), nakliye tarifeleinin ayarlanması gibi konularda gümrük ve ulaştırma ile de yakını koordine çalışma gereğine işaret etmiştir.

Draw-Back ve standardizasyon konusunda sorulan suları Ekrem Geris karşılamış ve bu konunun Bakanlıklarca incelemesini, yakında işler bir neticeye bağlanacağı kamışında olduğunu belirtmiş ve standardlar hakkındaki soruların cevaplandırılmasını TSE Başkanı Faruk Sünter'e bırakmıştır.

TSE de hem sanayi ve hem tarım maddelerinin standardlarının hazırlandığını, bu arada mühendislik standardları üzerinde de çalışmalarını açıklayan F. Sünter, ihracat maddelerimizin otuz yıldanberi standard esaslarına göre tiplerinin test edilerek kontrol edildiklerini, şimdi artık Enstitü kurulduğundan sonra bunlara hakiki standard hüviyeti verileceğine, İGEME'nin eline aldığı turuncigiller ve seftali madde için TSE'ce standardların ha-

zırlandığını, yaş üzüm için bağlayan çalışmaların yakında sonuçlanacağını ve finik tütüğünün de standard esaslarına göre ele alındığını belirtmiş ve ihracat mallarımızın standard hale sokulması en önemli işimizdir, diyerek sözlerine son vermiştir.

Bu arada standardizasyon müdüri Fasih Atam da tüzüğe bağlanan ihracat mallarımızın kontrol dumrumlarını anlatmış ve TSE'ce ele alınan işlere temas etmiş ve «kısa zamanda baklagiller başta olmak üzere pek çok malımız Enstitü standarda bağlanacaktır» demiştir.

İGEME Amerikalı uzmanı Mr. Albert Yates'in de yaptığı umum bir konuyla toplantı son bulmuştur.

İKİNCİ İNCİR KONGRESİ

Bu mahsulümüzün standardlaşdırılması ittifakla kabul edildi

Aydın Valiliğinin tertiplendiği II. İncir Kongresi 13-15 Nisan 1962 tarihlerinde Aydin'da toplanmıştır.

Ticaret ve Tarım Bakanlıklar, Ege Üniversitesi ve incirle ilgili ticari ve ziraat müllesse ve teşekkürlerin temsilcileri ile bir kısım incir müstahsillerimizin de katıldıkları bu kongre üç gün sürmüştür. kurulan komisyonlarda ve kongre umumi heyetinde incirin istihsalinden ihracina kadar bütün safahatı inceleme rek sonunda :

Günden güneraigiden düşen bu mahsulümüzün gerçek değeri ile satılmasını sağlamak üzere, gereken tedbirlerin alınması ve standard halde konulması ittifakla kabul edilmiş ve bu kararın tahakkuk ettilmesi için umumi heyet; senatör İskender Cenap Ege, incir müstahsillerinden Adil Azbazzar ve Ahmet Arbil'den mürekkep bir komite seçmiştir.

Bu vesile ile bir tebliğ yayinallyan İzmir Bölge Ticaret Müdürü Ali Emre incir ticareti yapanların verip koordine bir çalışma yapmalarına ve malın standardlaştırılmasına kesin ihtiyaç bulunduğu açıklanmıştır.

Bu millî dâvamızın halli yolundaki gayretleri takdirle karşılıklar, TSE'nin de payına düşeni memnuniyukla yapmaga amade bulunduğu kaydediyoruz.

KONTROL LABORATUVARLARI KURULACAK

Türkiye Odalar Birliği bu mevzu ile ilgili bir toplantı yapıldı.

Mecburî kulman Türk Standardları ile yürürlükteki ihracatı mura kabe nizamnameleri tatbikatını kontrol etmek üzere Türkiye'nin muhellef bölgelerinde standard kontrol laboratuvarları ve kalite kontrol enstitüleri kurulması ve kontrol hizmetinin, Sanayi ve Ticaret Bakanlıklar ile faaliyette bulunan oda ve dernekler tarafından müstereken yapılmasını görüşmek ve bunun tahakkuk şeklini tespit etmek üzere, 24 Nisan 1962 Salı günü saat 15 de Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Merkezinde Saanyi ve Ticaret Bakanlıklar, Türk Standardları Enstitüsü temsilcileri ile Odalar Birliği ve Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Bursa, Eskişehir, Ticaret, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsalarından gelen delegelerin iştirakiyle bir toplantı yapılmış ve cereyan eden müzakereler sonunda :

1 — TSE'nin görüşüne uyularak Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana'da hemen, Samsun, Trabzon, Erzurum ve Diyarbakır'da daha sonra birer bölge kontrol laboratuvarı kurulması ve Ankara'da kurulmakta olan TSE laboratuvarının hakemlik hizmetini yapması,

2 — Laboratuvar tesis masraflarına devlet ve özel sektörün eşit miktarlarda katılması ve ayrıca AİD'den de mümkün olan yardım sağlanması,

3 — Kontrol hizmetine; Ticaret ve Sanayi Bakanlıklarının kararlaştıracagi esaslar dahilinde oda ve borsalarla derneklerin filen katılması, yalnız esnaf derneklerinin dışarıda bırakılması ve bu işe ait masrafların yine bakanlıklarla özel sektör arasında paylaşılması,

4 — Kontrol hizmetini görecek murakipların, Türk Standardları Enstitüsü'nde tertiplenecek kurs veya seminerlerde yetistirilmesi,

5 — Bölge laboratuvarlarının; devlet ve özel sektör temsilcilerinden teşekkül edecek müstakil statüye sahip bir teşkilat emrine verilmesi,

6 — Sanayi Bakanlığının hazırladığı standard kontrol talimatına, oda ve borsalarda tatbikat yönünden gerekli incelemeler yapıldıktan sonra tertiplenecek ikinci bir toplantıda kesin sekin verilmesi, karara bağlanmıştır.

**TÜRK STANDARDLARI
ENSTİTÜSÜ GENEL KURULU
29 MAYISTA**

Türk Standardları Enstitüsü Yönetim Kurulu 24.4. 1962 günü yaptığı oturumda, Türkiye Odalar Birliği Genel Kurulunun 30 ve 31 Mayısta toplanacağı ve bir çok delegelerin de her iki kurula davet edileceği düşününlerek, TSE 1962 Genel Kurulunun 29 Mayıs Salı günü Saat 9.30 da davet olunmasını kararlaştırmıştır.

Üyelere davetiyesi en geç 14 Mayıs'a kadar posta-
lanacaktır.

TSE TEKNİK KURULU

Nisan ayında iki toplantı yaparak

**ŞEFTALİ, HALI, FİŞ - PRİZ, ROZAS, ELEK-
TRİK EL LÂMBALARI, KONTRPLÂKLAR
ILE KONTRPLAK NÜMUNE ALMA VE MUA-
YENE METODLARI STANDARDLARINI
KABUL ETTİ**

Bu yeni sekiz Standard ile TSE 'nin kabul ettiği
Standardların sayısı 46' ya yükseliş oluyor

**TSE GÖREV ve SİCİL
TALİMATI
HAZIRLANDI**

TSE Organlar Yönetmeliği ile Personel Yönetmeliğinde yapılması derpiş olunan Görev ve Sicil Talimatı İç Hukuk Teknik Komitesi tarafından hazırlanmış ve Mevzuat Hazırlık Grubunun incelemesine sunulmuştur. İlk iki bölümün incelenen Talimat yakında son ve kesin şeklini alacaktır. Talimatta, modern bazı sistemlere yer verilmiş olup bunlar memleketimizde ilk defa uygulanmış olacaktır.

**Muhasebe Talimi ve Hesap Plâni
da hazırlanıyor**

Bütçe ve Hesap Yönetmeliğinin 24. üncü maddesi gereğince yapılması gereken Muhasebe Talimatı ve buna ek olarak hazırlanması uygun bulunan hesap plâni ve izahnamesi de bir grup tarafından hazırlanmaktadır. Bu Taliminin da yakın günlerde son şeklini alacağı umulmaktadır.

Türk Standardları Enstitüsü Teknik Kurulu 11 ve 20 Nisan tarihlerinde iki toplantı yapmış ve 8 yeni Türk Standardını kabul ederek memleket standard arşivine kazandırmıştır.

11 Nisan 1962 Çarşamba günü yapılan toplantıda başkanlığı Faruk Sünter, başkan vekilliğine de İzzet Erksal seçilmiştir.

Bir müddettenberi kurulca görülmekte olan priz ve fiş standard taslakları üzerinde, kurulun geçen oturumda seçtiği alt-komitenin hazırladığı rapor esas alınmış, alt-komite başkanı Orhan Işık ile raportör Tahsin Yalabık tarafından verilen aydınlatıcı izahat dinlenmiş ve TSE elektrik hazırlık grubu başkanı Haydar Reşit Kök soruları cevaplandırılmıştır.

Teknik komite, hazırlık grubu ve kurul alt-komitesinin aynı görüşte oldukları anlaşılıldıından priz ve fiş standardları kabul edilmiştir.

Teknik Kurul, «seftali standart» tasarısının görüşmesine geçmiş ve bu hususta teknik komite başkanı Prof. Sabahattin Özbeck geniş izahat vererek kurulu aydınlatmış ve tasarının geçen yıl yapılan deneme ihracatı sırasında ihtiyar olara uygulandığını, iyi sonuç alındığını ifade etmiştir.

Ambalaj, ölçüler ve diğer teknik noktalarda sorulan sorular de cevaplandıktan sonra seftali tasarısı da «Türk Standartı» olarak kabul edilmiş ve teknik kurul geç vakit dağılmıştır.

20 Nisan 1962 Cuma günü yapılan ikinci toplantıda yine Faruk Sünter başkanlığı ve Sabahattin Teoman başkan vekilliğine seçilmiş ve gündemin müzakeresine geçilmiştir.

İlk olarak Kemal Gökçora'nın başkanlığında, üye Kadir Yaprak, üye Fasih Atam ve raportör Hidayet Tuğcu'dan meydana gelen «teknik kurul hali alt-komitesi» nin teknik kurulca yeterli bulunmayan hali tasarısı üzerindeki incelemelerini ihtiva eden raporları okumuş ve buna göre hazırlanan hali tasarısının son şekli üzerinde hali teknik komitesi, tekstil hazırlık grubu ve teknik kurul alt-komitesinin görüş birliğine vardıkları anlaşılmakla oylanarak kabul edilmiştir.

Diğer taraftan «teknik kurul elektrik alt-komitesi» nin rozas ve elektrik el lâmbaları tasarları üzerinde gerekli inceleme ve düzeltmeleri yaptıktan sonra ilgili teknik komite ve hazırlık grubu ile mutabık olarak getirdikleri tasarı da delegelerin bu husustaki sorularına aydınlatıcı bilgi verilmek suretiyle oya konulmuş ve tek-

(Devamı 28. sayfada)

FINDIK STANDARD TASARISI TEKNİK KURULDA

1705 Sayılı Kanunun âmir hükümlerine göre kontrola tâbi tutulacak her mal için «İhracatı Murakabe Nizamnameleri» hazırlamak gerekiyordu.

1930 yılında kanun yürürlüğe girdikten sonra ilk ele alınan ihracımız **findık** oldu.

«Findık ihracatının murakabesine dair tüzük» tasarısı, İstanbul'da kurulmuş olan «İhracat Ofisi» tarafından hazırlandı.

Findık tipleri, sınıfları, özürler ve toleranslar, ambalaj durumu ve kontrol şekli belirtilerek hazırlanan tasarısı, Devlet Şurasında da görüldükten sonra, Hükümetçe yürürlüğe konuldu.

O zamanlar henüz Ticaret Bakanlığı Standardizasyon Müdürlüğü ve ihracat kontrolörlükleri teşkilati kurulmamıştı.

Bu iş, ticaret odlarınca seçilen eksperlere bırakılmıştı.

Tatbikatta alınan neticeler, bilhassa kontrola rağmen 1934 yılında Hamburg limanına dört vaour yükünün küflü varması, kontrol sisteminde bir değişikliği zaruri kılıyordu.

Bu görüşe cevap vermek üzere 1936 yılında 1705 sayılı kanuna ek 3018 sayılı Kanun kabül edilerek, Bakanlık İhracat Kontrolörlükleri Teşkilatı kuruldu. Degerli gençler atandı. Kurslar yapıldı ve ihracat kontrol işi, çeyrek yüz yılı aşan bir süredenberi olgun bir kadro ile ve düzenleye yürütülmektedir.

«Findık ihracatının murakabesine dair tüzük» bu 30 yıl içinde ihtiyaca göre değişikliklere uğradı. Olgunlaştı. Adı tüzük olmasına rağmen tam bir «standard» olgunluğuna yaklaştı. 132 sayılı Kanunla TSE kurulup «Türk Standardı» yapma yetkisi bu Enstitüye verilince, Sanayi Bakanlığının «norm»ları için tutulan yol, Ticaret Bakanlığının da benimsenmiş ve «findık» standartının hazırlanması TSE'den istenmiştir.

Böylece **findık** eskiden tüzüğü olan ihracat maddeleri arasında standarda geçişte yine birinciliği elde etmiş oluyor.

Findık Tüzüğü, Ticaret Bakanlığında 132 sayılı Kanunun 2 ncı maddesinin B bindine göre «Türk Standardı» olarak kabul edilmesi isteğiyle TSE'ye gönderilmiştir.

Bu bakımından Ticaret ve Tarım Bakanlıklar uzmanlarının ve Anadolu Üniversitesi profesör ve doçentleri ile TSE Teknik Komite ve gruplarının ilgilileri tarafından esaslı bir çalışmaya konu yapılan **findık**, tüzük hükümlerinden kısmen ayrılmış, yeni sekliyle tam bir standard haline sokulmuştur.

Bilhassa ambalaj konusunda dünyada beliren yeniliklere ayak uydurmayı kolaylaştırın kisimlar, piyasaya ferahlık ve rekabete de imkânlar sağlayacaktır.

Hazırlanan tasarıının Mayıs ayında Teknik Kurulca görüşüslere «Tüzük Standardı» olarak kabul edilmesi beklenmektedir.

F. S.

**Prof. Kollmann
TSE'yi
Ziyaret Etti**

Tahta ve ağaç endüstrisi alanında dünya çapında bir söhret olan Prof. Kollmann, bu ay içinde Orman Ümmü Müdürlüğünün misafiri olarak memleketimizi de ziyaret etmiş bulunmaktadır.

Prof. Kollmann Türk Standardları Enstitüsü'nü ziyaret ederek ilk teşkilatın müsterek meseleleri üzerinde TSE Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Sünter ile uzun bir görüşme yapmış ve bu ziyaretinden faydalananlar hazırlıkları tamamlanmış bulunan Türk Kontrplâk Standardları Teknik Komitesinin toplantısına misafir üye olarak katılmış ve değerli fikirlerini belirterek çalışmaların istikâmâtlandırılmasında faydalı olmuştur.

Prof. Kollmann, Alman Sanayi Normları Teşkilâtında uzun yıllardan beri teknik komitelerin içinde ve sevkî idaresinde vazife aldığı gibi, muhtelif okullarda ve üniversitelerde ders vermiştir.

1906 da Münih'de doğan Prof. Kollmann F.A.O.'nın Hindistan, Burma ve Türkiye Mümessilidir.

GEÇEN AY İÇİNDE TSE'YE YABANCI MEMLEKETLERDEN GELEN STANDARDLAR

YABANCI MEMLEKET	Alman	Amerika	Avustralya	Belçika	Britanya	Fransa	Hindistan	İsrail	Japonya	Kanada	Yeni Zelanda	Toplam
	HAZIRLIK GRUBU											
ELEKTRİK	9					6	1					16
KİMYA		1				8	6	1				16
LABORATUVAR	8					4	1	1				14
İNŞAAT						4	5	5			1	15
MADEN		1					5					6
MAKİNA	30					14	6			2		52
MÜHENDİSLİK NORMLARI							4					4
TEKSTİL							7	1				8
ZİRAAT								1				1
TOPLAM	56 x	47	2	10 x	3 *	36	35	9	63 x	2	1	264

× Muhtelif konularda

* Katalog

ARÇELİK

Her nevi
Çelik Eşya
imalâti

ARÇELİK A.Ş.

(Sermaye: T. L. 7.500.000)

Sütlüce, Karaağaç Cad., 2-4, Halıcıoğlu - İstanbul
Telefon: 49 44 00 (5 hat)

TSE Teknik Kurulunun Görevleri ve Çalışma Tarzı

TSE Genel Sekreterinin bu konuda
verdiği izahat

TSE Teknik Kurulunun görevleri ve çalışmaları hakkında izahat almak için müracaat ettiğimiz Enstitü Genel Sekreteri İbrahim Kutluhan bu mevzuda sunları söylemiştir:

Enstitüde 1961-1962 faaliyet devresi içinde ele alınmış bulunan konular üzerindeki standard çalışmaları son günlerde birer ikişer sona erdiği için tasarılarının, incelenip tasvip edilmek üzere Enstitü Teknik Kuruluna sunulmasına bağlanılmıştır.

Onun içindir ki, Teknik Kurulda aynı tempoya uyarak kısa fasılalarla toplanmakta ve kabul ettiği Türk Standardları ile millî standard arşivimiz gittikçe zenginleşmekteydi.

Yeni standardlarımız; bir tarafından sınai mamullerimizin kalitelerini rasyonel hale koymak hususlarında faydalara sağlamışken, diğer tarafından da önemli ihracat mahsullerimizin ticaretini geliştirmekte ve seftali, sofralık yaşı üzüm gibi ihracat mali olmağa namzet mahsullerimize dış ticaret piyasalarını açmakta büyük hizmetler ifa edecektir.

Bu çalışmaların, bilhassa Avrupa milletleri arasında uygulanacak olarak standardların yapılmasına büyük önem ve yer verildiği bir devrede rastlamış olması ve millî standardlarımızın, aynı zamanda dünya piyasa şartları ve istekleri göz önünde tutularak hazırlanmaktadır, bizi amacımıza daha kısa zamanda ve daha kolaylıkla ulaşımakta şüphesiz çok işe yarayacaktır.

Bu itibarla, her yeni Türk Standardı çıktııkça duyduğumuz sevinç büyülüktür. Okurlara bu mutlu olayı haber verirken biraz da Enstitü Teknik Kurulunun bînyesinden ve çalışma metodlarından söz açmak isteriz:

Standardizasyonla ilgili Bakanlıklar bu hizmeti gören daire

amirleri ve Enstitü Genel Kurulundaki özel sektör delegeleri içinden seçilmiş temsilcilerle Enstitü Yönetim Kurulumun tümünden ve hazırlık grubu başkanlarından teşekkür etmiştir.

Teknik Kurulun yetki ve görevleri nelerdir?

a) Sunulan standard tasarılarını incelemek, bunları kabul veya red etmek,

b) Standardların muhtevalarında lüzumlu gördüğü açıklama, ilâve veya değişikliklerin yapılması için tasarılarını ilgili hazırlık gruplarına iade etmek,

c) Kabul ettiği standardların mecburi veya ihtiyâri olarak yürürlüğe konulmasına ve yayılmasına karar vermek,

d) Yayınlanmış ihtiyâri Türk Standardlarından gerekenleri iptal etmek, mecburi yürürlükte olanlardan kaldırılacakları da tesbit edip ilgili Bakanlığa bu hususta teklif yapılmasını Yönetim Kuruluna bildirmek, den ibarettir.

Verilen bu izahattan da kolaylıkla anlaşılacağı gibi Enstitü Teknik Kurulu; Türk Standardlarının hazırlanmasında en üst yetki organıdır. Tetkikine sunulan standard tasarısunin metninde millî şartlarımız ve ihtiyaçlarımız yönlerinden lüzumlu gördüğü her türlü açıklama, değiştirmeye ve ilâveleri yapmak, yine istediği ihtiyâri Türk standardlarını yürürlükten kaldırırmak, Türk Standardlarının ihtiyâri veya mecburi olarak uygulanmalarına karar vermek hususları tam tasarrufu almışdadır.

Bu itibarla, Enstitü Teknik Kurulu; millî ekonomi hayatımız üz-

rinde birinci derecede müessir olabilecek organlar arasında bulunmakta ve bu fonksiyonunu takdir ettiği için de çalışmalarında o nisbette titiz ve hassas davranışmaktadır.

Teknik Kurulun çalışma方法ları hakkında izahat verir misiniz?

Enstitü Teknik Komitesinde düzenlenen standard tasarısı, bağlı bulunduğu hazırlık gruptunda incelenmek suretiyle belirli şeklini aldıktan sonra konusu ile ilgili yerlere gönderilip mütalâaları alınır.

Hazırlık grubu gelen cevapların işgi altında tasarıyı bir daha elden geçirerek olgunlaştırır. Tasarı işte bu haliyle Teknik Kurula gelir.

Teknik Kurulda çeşitli branşlarda yetkili uzmanlar vardır. Tetkikte tâbi tutulacak her tasar için aynı branşta uzmanlardan mürekkep bir tâbi komite kurulur.

Tâbi Komite, tevdi olunan tasarıyı en hurda teferuatına kadar süzer ve bu sırada gerçeklikge bunu hazırlayan Teknik Komiteden ve hazırlık grubundan aydınlatıcı bilgi alır. Komite bu araştırmalarından aldığı ilhamla tasarı hakkında düşüncelerini ihtiva eden raporunu yapıp Teknik Kurul Umumi Hey'etine sunar.

Adı geçen raporlar; Umumi Heyette okunup müzakere açılır. Bu defa da komite dışında kalan Teknik Kurul üyeleri tasarya müteallik düşüncelerini ortaya koyarlar, konu tartışırlar ve esaslı bir tetkikten geçirilir.

Varılan karar; yapılan oylama ile tesbit edilir. Kabul veya red şeklinde tecelli eden sonuç, Enstitü Başkanlığına duyurularak gereği yapıılır.

Enstitünün muhtar bir müessesesi olması hasebile, Teknik Kurulu da; resmi veya özel hiç bir tesir altında olmaksızın münhasırın millî şartlarımız ve ihtiyaçlarımızla bilimsel ve teknik icaplara uyarak tam bir bitârafîlik içinde vazife görür.

Onun içindir ki, Enstitünün çatısı altında bilimsel, özel ve resmi sektör'e mensup zevat huzur içinde ve müsterih bir kalble çalışmaktadır.

Toplantı süresince bu davranışın sağladığı karşılıklı anlayış ve samimiği müşahede etmek her zaman mümkündür. Bu halin, millî geleceğimiz hesabına insanda büyük fehâlik yarattığını söylemeye bilmem ihtiyacı var mı?

TÜRK STANDARDLARI

Türk Standardları Enstitüsü

MART 1962

BİRİNCİ BASKI

Cihazlar veya aletler için
iki kutuplu fiş
250 V \leq 15 A e kadar

Double pole Plug for
Instruments or tools
250 V \leq 15 A

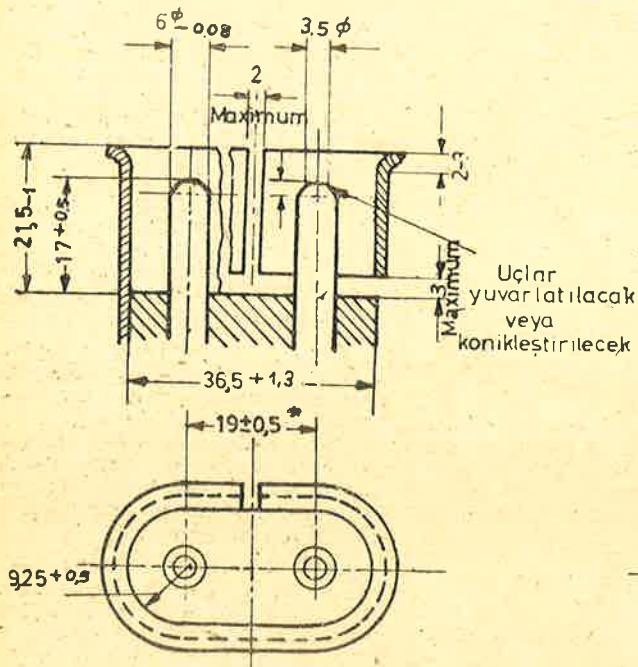
TS.

/1

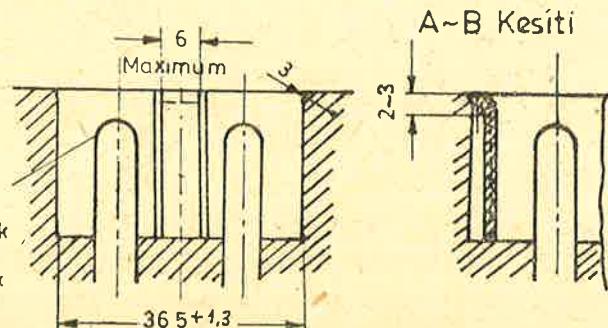
UDK: 621.316.541

Bütün ölçüler mm cinsinden verilmiştir

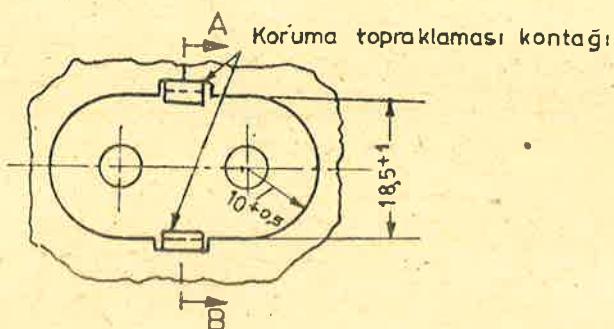
A Metal mahfazalı

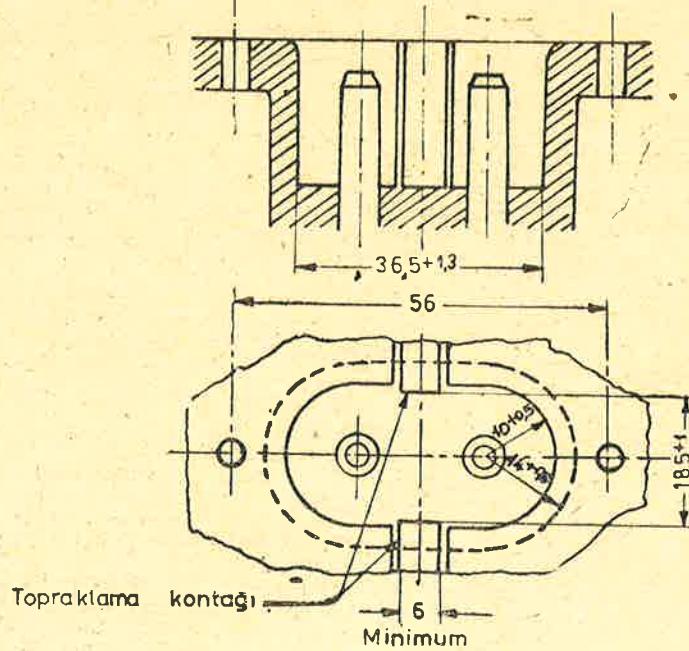
B Yalıtkan mahfazalı

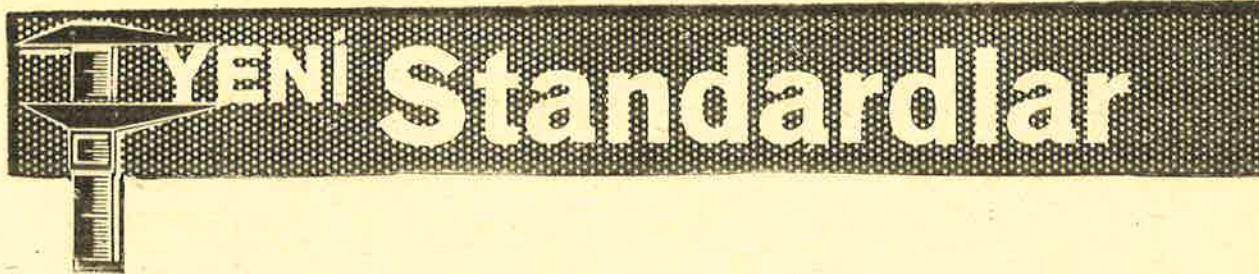

A-B Kesiti

C Mahfazanın yalıtkan ve cihazın bir parçası olması hali

ELEKTRİK ANAHTARLARI ve FİŞ - PRİZ STANDARDLARI

Kemal TAN

Sanayiden ziraata, bürodan mutfak ve yatak odalarına kadar ekonomik, teknik ve sosyal hayatın her sahnesine girmekte ve bunların ayrılmaz imkânsız bir unsuru haline gelmekte olan elektriğin kullanılmasında, birinci derecede önemi bulunan malzeme, älet ve cihazlardan memleketimizde imaline başlanılanları ön plâna alınarak bunların standardlaştırılması işine devam olummaktadır.

Bu meyanda her türlü hazırlıkları ikmal edilerek, Enstitü Teknik Kurulunun tetkik ve tasdiki ile Türk Standardları olarak kabulü, sözü geçen kurulun ilk toplantısında kararlaştırılacak duruma gelmiş bulunan elektrik iç tesisatında kullanılan :

- 250 Volt ve 10 Ampere kadar elektrik anahtarları,
- İki kutuplu fış ve priz, standardları zikredilebilir.

Bahis konusu iki standardında önemi, elektriğin kullanılmasında insanın elektrik gerilimi ile bu cihazlarla en yakın durumda ve hemen her zaman insan ellerinin bunlarla temas halinde bulunmasıdır. Elektrik iç tesisatında kullanılan bu iki önemli cihazı standardlaştmak üzere Sanayi Bakanlığının väki talebi Enstitümüzce de yerinde görülen ilk çalışmalar basılmış ve Elektrik Hazırlık Grupunun hazırladığı standard taslakları :

- Teknik Üniversiteler,
- Resmi ve hususi teşekkürler,
- İmalatçılar ve tesisatçılar,

olarak 30 yere gönderilmiştir. Bunlardan alınan cevaplardaki tavsiyelerden mümkün olanlarına yer verilmek suretiyle standardlar son seklini aldıgından Teknik Kurulun tasvibine arz edilmiştir.

Bu standardlardan 250 volt ve 10 ampere kadar elektrik anahtarları standartı, târifler bölümünde elektrik anahtarlarını veya kısaca anahtarı «el ile kumanda edilerek iç tesisatta bir elektrik devresinin akımına doğrudan doğruya açıp kapayabilen cihazdır» şeklinde târif ettikten sonra, devrik ve döner düğmeli anahtarlar ile siva üstü, siva altı anahtarları ve bunların muhtelif parçalarının târiflerini yapmaktadır.

Bundan sonra standardın kapsamına giren anahtarların sınıflandırma ve özellikleri bölümünde, imalatça kullanılacak değişik malzeme ile muhtelif parçaların özellikleri ve standard toleransları belirtilmektedir.

Aynı standard imalatça ait muayene ve deneyler

kışmında ise, dış görünüş, tip ve temsili muayene ve deneyleri olarak bölümler halinde :

- 1 — Kontak dayanıklılığı ve sıcaklık artışı,
- 2 — Aşırı gerilim ve aşırı akım,
- 3 — Yalıtkanlık,
- 4 — Elektrik dayanıklılık,
- 5 — Mekanik dayanıklılık,
- 6 — Plastik maddeler için yumuşama,

deneylerini ve bu deneyler için nümune alma usullerini izah etmektedir.

Piyasaya arz ve piyasaya arz olumluş mal tizerinde yapılacak mürakabe ve kontrol esâsları ise, Enstitünün diğer standardlarındaki usule uygun olan hükümleri ihtiva etmektedir.

Hazırlanmış bulunan ikinci elektrik standartı olan «iki kutuplu fış ve priz» ise, konusunu, elektrik älet ve cihazlarını nominal gerilimi 250 voltu aşmayan doğru veya alternatif altıncı devrelerine bağlama ya yaranan fış ve prizlere tatbik olunacak esâslar olarak açıkladıktan sonra, târifler bölümünde priz ve fış ile bunların muhtelif kısımlarını târif etmiştir. Bu standartın sınıflandırma ve özellikler bölümünde prizler,

- a) Tesis edildikleri yere göre siva altı, siva üstü ve seyyar,
- b) Nominal akım değerlerine göre 6, 10 ve 15 amperlik,

olmak üzere sınıflandırıldıktan sonra, kullanılacak malzemeler de dahil, muhtelif kısım ve parçaların özellikleri ile standart boyutları yer almış bulunmaktadır.

İhzar ve imalatça ait muayene ve deneyler bölümünde ise, fış ve prizlere ait :

- a) Yalıtkanlık,
- b) Aşırı gerilim,
- c) Aşırı akım,
- d) Sicaklık artışı,
- e) Yumuşama (plastik maddeler için),

deneyleri ve bu deneyler için numune alma şekil ve esâsları izah edilmiştir.

Memleketimizde bir taraftan porselen, diğer taraftan plastik sanayii gelişirken, elektrik anahtarları ile fış ve priz imalâtının da gelişip genişlemesi tabii olup, esasen birçok imalâthanehimiz tarafından diğer memleketler imalatı ile boy ölçülebilecek durumda olduğunu gurur duyarak gördüğümüz bu imalat sahasında, hazırlanan standardlarla hizmetimiz dokunur ümit ve teselli ile çalışmalarımıza devam ediyoruz.

TÜRK STANDARDLARI

Türk Standardları Enstitüsü

MART 1962
BİRİNCİ BASKI

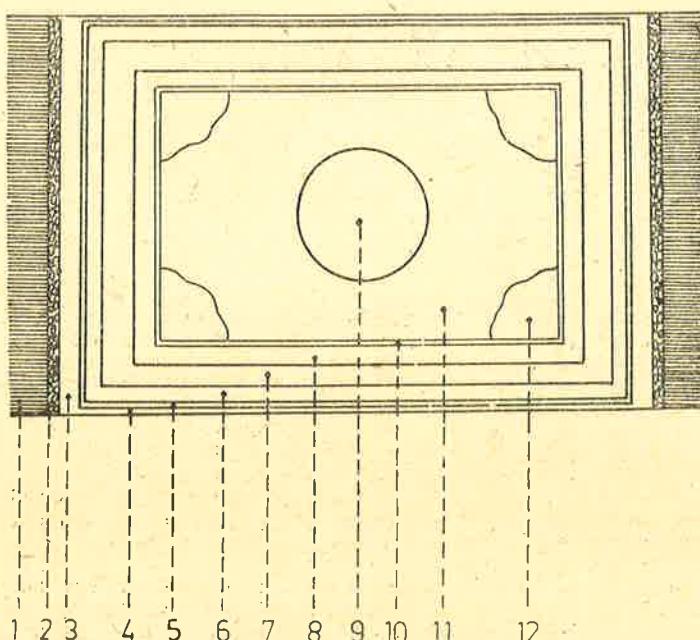
Desenli halının yüzey
bölümleri ve adları

TS.

/6

UDK.

Hali yüzeyi

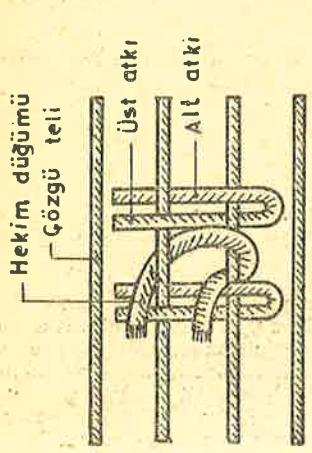

Hali kesiti

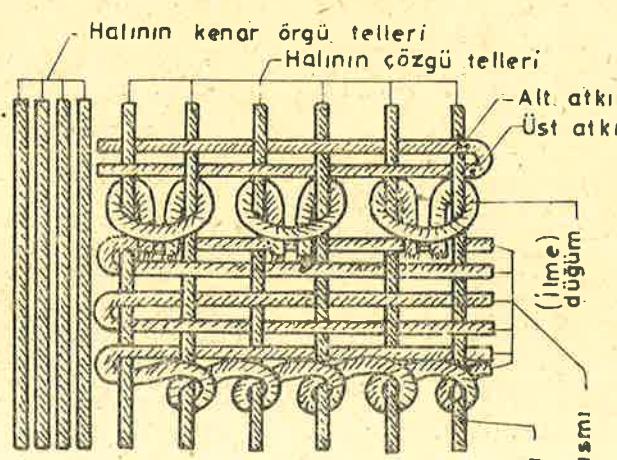

No:	Adi	No:	Adi
1	Sacak	8	Etlik
2	Citi (Kilim)	9	Göbek
3	Toprak-çalik	10	Kolân
4	Kenar örgüsü	11	Orta (Zemin)
5	Kolân	12	Köşe
6	Etlik	13	Taban örgüsü
7	Büyük su	14	Hav yüksekliği

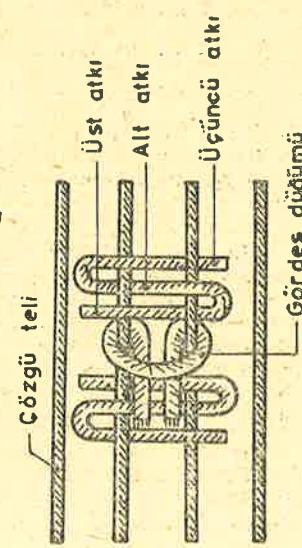
Not: Halinin desen ve renk zenginliğine göre
kolân ve etlik sayıları müteaddit olabilir.

Hekim düğümü
bağlama şekli
(Tek bağlama)

Halının dokunus şeklini
gösterir resim

Gördes düğümü
bağlama şekli
(Çift bağlama)

ELDOKUSU TÜRK HALİ STANDARDI HAZIRLANDI

Türkiye için önemli bir döviz kaynağı olan ve dünyaca tanınmış bulunan eldokusu Türk halılarının zamanla gerek malzeme ve gerek dokuma sanatı yönlerinden değerlerini kaybetmeye başladıklarının görülmesi üzerine bu tarihi ve anavî Türk sanatını ve sanatkârlarını kurtarmak, aynı zamanda halıcılığımız ile ilgili millî menfaatlerimizi korumak üzere bir hal standardının yapılması zarureti hissedilerek Isparta Valiliğinin 1955 senesinde väki müteacaatına dayanan Ticaret Bakanlığı talimatı ile Türk Standardları Enstitüsü bünyesinde faaliyete geçirilmiş ve 1956 senesinde Enstitünün uzmanları ile yurdun halı dokunan bölgelerinden çağırılan temsilcilerin de iştiraki ile üç gün süren bir toplantı yapılmış, burada adı geçen standardın karakterleri tesbit edilmiştir.

Müteakip senelerde ise bu esaslar imalatçı bölgelerin ticaret odalarına veya belediyelerine duyurulmuş ve her birinden gelen tek-

lifler dikkate alınmak suretiyle Enstitü çalışmalarları devam ettilip bir sonuca bağlanmış, buna ilâveten yine Enstitüce görevlendirilen uzmanlar marifetle imalat bölgelerinde incelemeler yapılarak hazırlanan halı standardı tasarısına halıcılık teknigine ve yurt şartlarına en uygun düşen sekil tesbit edilmiş ve İstanbul ve İzmir Ticaret Odalarına; İstanbul ve Ege Bölgesi Sanayi Odalarına; Ankara, İsparta, Kayseri, Sivas, Konya, Kırşehir, Niğde, Uşak, Demirci, Aksaray, Ticaret ve Sanayi Odalarına; Simav, Kula, Gördes, Ürgüp, Bünyan, Kemaliye ve Yahyalı Belediyeleri ile Sanayi Bakanlığına, Sümerbank'a, Türkiye Odalar Birliği ve Hereke Fabrikasına, Kula Mensucat Fabrikasına gönderilmiştir.

Daha sonra bu tasarıları alanlardan gelen mütalâalar da incelenmiş ve leri sürülen isteklerin :

- a) Kullanılan bazı teknik tabirlerin değiştirilmesi,
- b) Mahalli imalat tiplerinden

tasarıda bulunmayanların ilâvesi,
c) Halilari yıkama mecburiyetinin kaldırılması,

d) Boyutlarda ve ilmelerde kabul edilen toleransların genişletilmesi,

e) Kaba dokulu haliların hamurlarına cüzi miktar kasap başı yünleri katılmasına müsaade olunması,

f) Halilarda kullanılan renk ve motiflerin tesbit edilmesi,

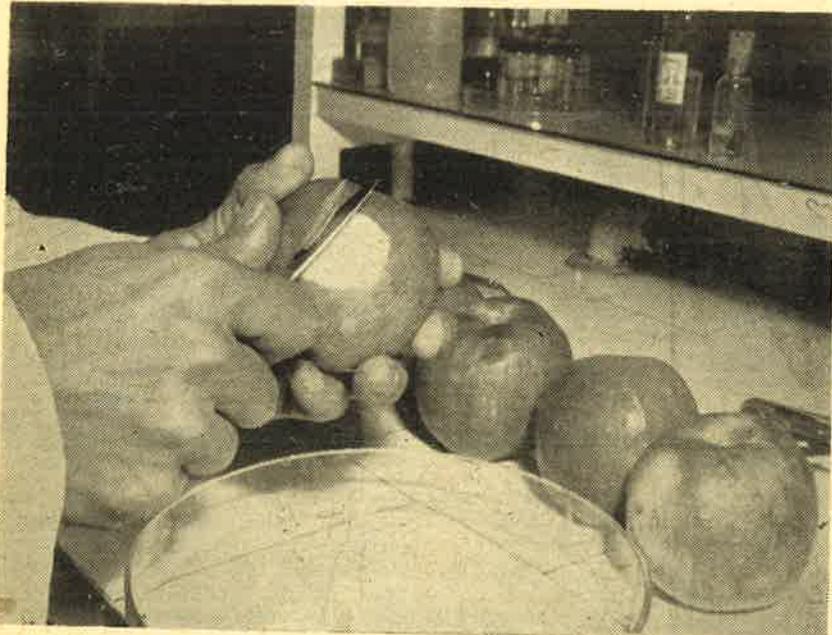
hususlarında toplandığı görülmüştür.

Bunun üzerine Tekstil Hazırlık Grupunda bu teklifler müzakere edilerek a, b, c fikraları ile ilgili bulunulanlar tervic olunmuş, diğerlerinin ise hali kalitelerimizin düşürülmemesi, renk ve motiflerde sanat ve bulus zevkinin kısırlaştırılmaması bakımlarından yerlerine getirilmelerine imkân görülememiştir. Böylece hazırlanan Eldokusu Türk Halili Standardı dünyada ilk hal standardını teşkil etmektedir.

MEYVELERDE OLGUNLUK STANDDLARI

Doç. Dr. Mehmet Dokuzoguz

Meyve eti sertliğinin ölçülmesi için meyve kabuğunun soyulması

Çeşitli mahsuller için hazırlanan standardların gayelerinden birisi de bu mahsullerin mümkün olduğu kadar iyi kalitede ve durumda piyasaya arzının sağlanmasıdır. Bu suretle daha yüksek kalitede mal satın alma imkânı sağlandığı gibi, bahis konusu istihsal şubesinin ve bununla ilgili endüşt-

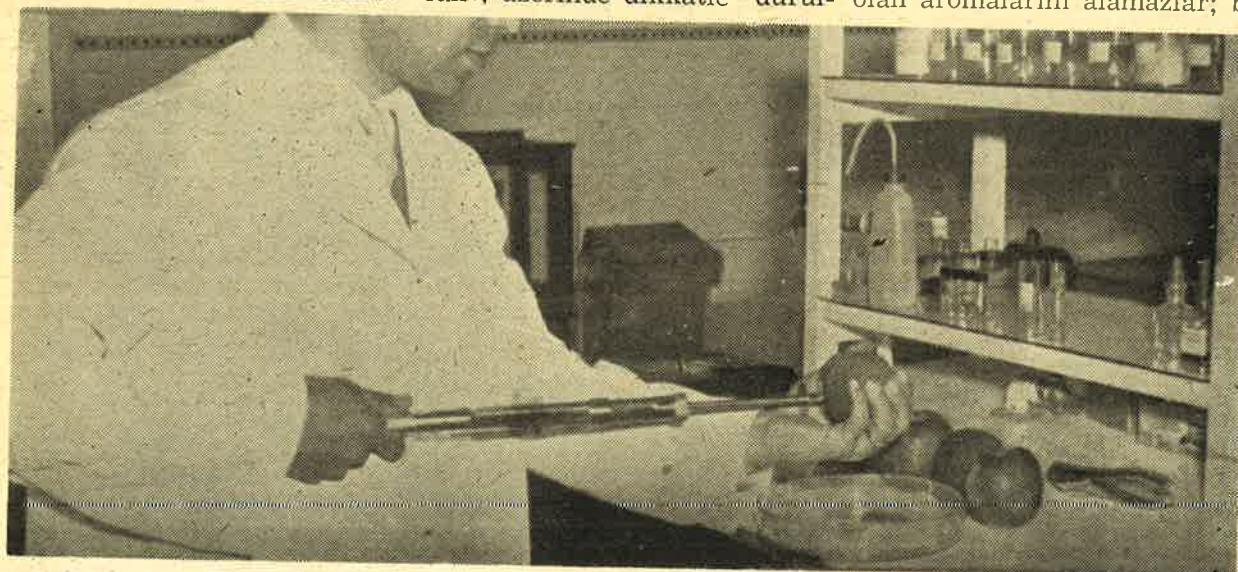
rinin gelişmesine de hizmet edilmektedir.

Tarım mahsulleri için hazırlanan standardlarda genel olarak bir mahsulin olgunluğu, görünüş ve durumu ile ambalaj şartları yer almaktadır. Bilhassa yaş meyve standardlarının hazırlanmasında «olgunluk», üzerinde dikkatle durul-

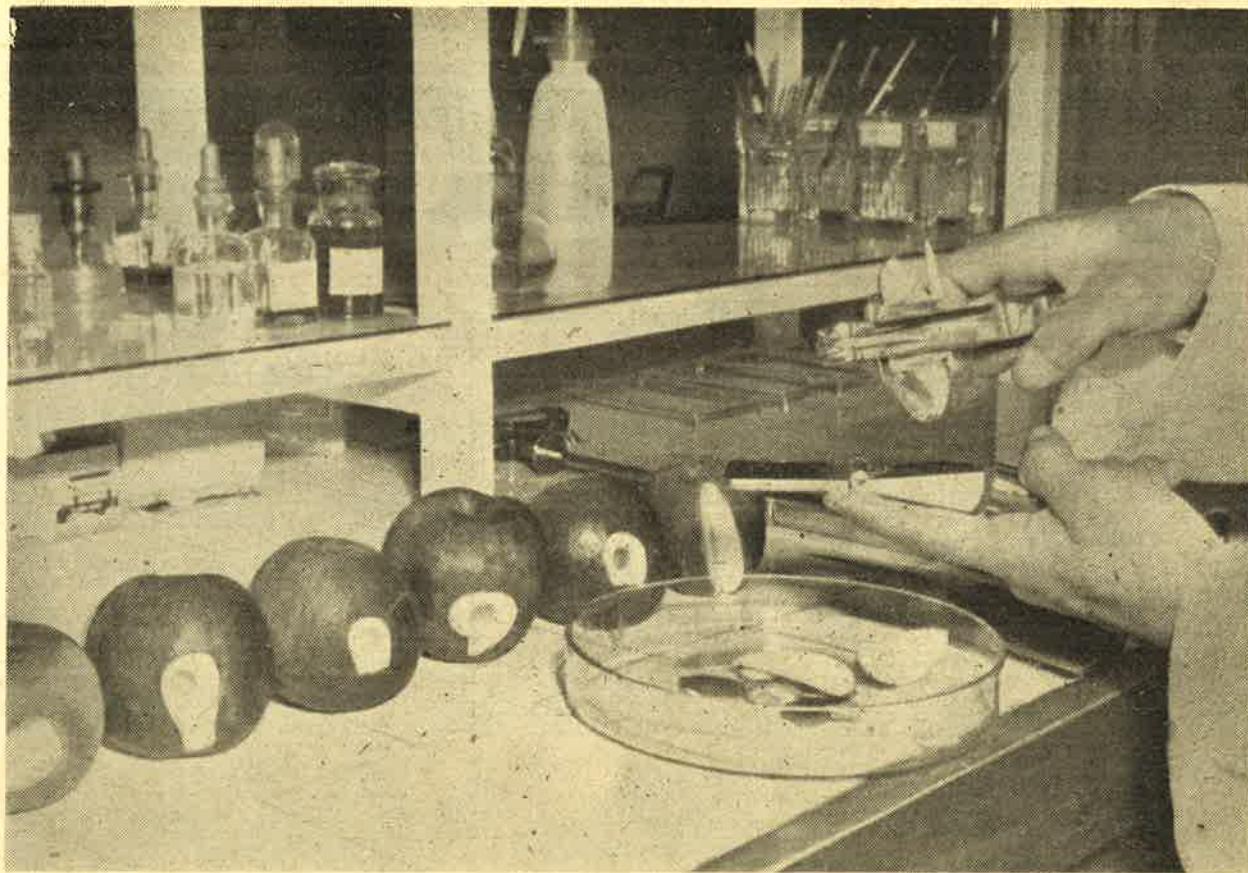
ması gereken bir konuyu teşkil eder. Özellikle bazı meyve türleri için olgunluk standdları ancak geniş çapta yapılan denemelere dayanılarak tesbit olunmaktadır.

Müstehlik yönünden meyve en yüksek tad ve aromasını aldığı zaman «olgun» dur. Meyvenin tadı ve aroma ise meyve üsaresinin ihtiiva ettiği şeker, asit ve diğer aromatik maddelerle ilgili bulunmaktadır. İşte olgunluk standdlarının gayesi, pazara meyvenin olgunluk bakımından mümkün olduğu kadar iyi bir durumda intikalini sağlamaktır. Bu standdların tesbiti ile yetişiriciye de çeşitli pazarlar için hazırlayacağı meyvesini ağaçtan ne zaman veya hangi devrede toplaması gerektiği hakkında yol gösterilmektedir. Görülüyor ki olgunluk standdlarının tesbiti için yapılan çalışmalarla meyvenin ne zaman hasad edilmesi gerektiği ve toplama zamanının tâyini için ne gibi özelliklerin kullanılabileceği konusu da araştırılmaktadır.

Henüz kemale ermeden toplanan meyveler çeşide has olan aromalarını alamazlar; bu

Magness - Taylor tipi basınç ölçüği ile meyve eti sertliğinin ölçülmesi

Basınç ölçüği ile sertliği ölçülen meyveler ve kuru madde tayınlı için meyve usaresinin el refrak-tometresine damlatılması

meyvelerde şeker/asit nisbeti düşük, ekseriya tanen fazla ve aromatik maddeler azdır. Lüzumundan fazla ağaçta bırakılan meyvelerin ise ham yola dayanımı azalmaktır, hem de bunlar depolarda uzun müddet muhafaza edilememektedirler. Meselâ geç hasad edilen elma- lar muhafaza esnesinde unlasmaktadırlar.

Meyvelerde olgunluk standartlarının tesbitinde çeşitli ölçüler kullanılmaktadır:

Meyve kabuğunun rengi

Meyve etinin sertliği

Üsaredeki kuru madde miktarı

Üsaredeki asit miktarı

Kuru madde miktarının asit miktarına oranı

gibi özellikler ve ölçüler bunların başlıcalarını teşkil etmektedir.

Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilmiş bulunan şeftali standardı ile hazırlanmakta olan elma ve armut standardlarında meyve eti sertliği önemli bir olgunluk

ölçüsü olarak ele alınmıştır. Bu ölçü meyvenin olgunlaşıkça sertliğinin azalması esasına dayanmaktadır. Meyve etinin sertliği «basınç ölçüği = pressure tester» ile ölçülür. Şeftali, elma ve armutlar için en fazla kullanılan Magness-Taylor tipi basınç ölçegidir. Bu alet, esas itibariyle içinde çelik bir yay ihtiiva eden metal bir silindirden ibarettir; yayın ucunda ise yine metal bir çubuk vardır; bunun da ucuna farklı genişlikte (elmalar için 7/16 inç, armut ve şeftaliler için 5/16 inç) uçlar (plunger) takılmaktadır. Sertliği ölçülecek meyvenin kabuğu keskin bir bıçakla ve basınç ölçüğine takılan uçdan biraz daha büyükçe olmak üzere (tahminen bir yirmi beş kuruşluk kadar) soyulur. Meyve sol el içerişine alınır; sağ el ile ve göstergesi üsté gelecek şekilde tutulmuş olan âletin ucu kabuğu kesilen kısmın tam ortasına ve dikey olarak tatbik edilir ve âlet meyve etine doğru yavaş yavaş bastırılır; basınç ölçüğünün ucu, üzerinde bir çiz-

gi ile işaretlenmiş kısma kadar meyve etine girince âlet serbest bırakılır; neticede göstergede okunan rakam meyva eti sertliğini vermektedir.

Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilmiş bulunan şeftali standardında, olgun şeftalilerde meyva eti sertliğinin 10-17 libre arasında bulunması gerektiği kaydı konmuştur.

Meyve eti sertliğinin bir olgunluk ölçüsü olarak kullanıldığı hallerde bu vasif ile meyvenin diğer morfolojik özellikleri arasında koreasyonlar tesbit edilerek, ağaçtan meyvaların ne zaman toplanması gerektiği hakkında yetiştiiriye bilgi verilmektedir.

Elma ve armutlarda meyve usaresindeki kuru maddeler miktarı da önemli bir olgunluk ölçüsüdür. Aynı özellik, asit miktarı ile birlikte turuncgilere ve üzüm için olgunluk ölçüsü olarak kullanılmaktadır. Meyve usaresindeki kuru mad-

(Devamı 26. sahifede)

Haberleri

ISO

REKOMANDASYONLARI

200 kadar olan bu rekomandasyonların ilk 72 tanesi geçen sayılarımıza nesredilmiştir.

- ISO R. 73) Sinema makinesi ile kaydedilen hayal ve 35 mm lik filmlerde aksettirilebilecek hayal sathi
- ISO R. 74) Sinema makinesi ile kaydedilen hayal ve 8 mm lik filmlerde aksettirilebilecek hayal sathi.
- ISO R. 75) Plastik yük altında iyilme sisimin tayini
- ISO R. 76) Bilyali rulman yatakları
- ISO R. 77) Bibliyagrafya
- ISO R. 78) Kimyevi maddeler standardları ve kimyevi analiz metodları rehberi çelik tecrübeberinde brinel sertlik metodu
- ISO R. 79) Çelik tecrübeberinde brinel sertlik metodu
- ISO R. 80) Rokfel sertlik tecrübebereri
- ISO R. 81) Vickers'in çelik sertlik tecrübe
- ISO R. 82) Çelik gerilim muayenesi
- ISO R. 83) Çilingir kaynak tecrübe
- ISO R. 84) Çilingir kaynak tecrübe
- ISO R. 85) Çelik büükme tecrübe
- ISO R. 86) Çelik levhaların gerilim tecrübebereri
- ISO R. 87) 3 mm kalınlıktan az çelik levhaların normal büüküm testleri
- ISO R. 88) 3 mm kalınlıktan az çelik levhaların tersine büüküm tecrübebereri
- ISO R. 89) Çelik tel gerilim tecrübebereri
- ISO R. 90) Konserve kutuları (lehimli)
- ISO R. 91) Petrol ölçü tabloları
- ISO R. 92) Eğirme makinalarında sol ve sağ cihetlerin tarifi
- ISO R. 93) Üstüvane gümüş kepler
- ISO R. 94) Dingil ölçme aleti
- ISO R. 95) Dingil halkaları ve çerçeveleri
- ISO R. 96) « « «
- ISO R. 97) « « «
- ISO R. 98) Makarali yatakların kutuları
- ISO R. 99) Kasnak kutuları
- ISO R. 100) Kasnak başlıklar
- ISO R. 101) Kâğıt tabakalarının genişliği
- ISO R. 102) Uçaklar için yereğiminden faydalanan doldurma orifis
- ISO R. 103) Uçak cihaz muhafazalarının montaj boyutları ve ölçüler
- ISO R. 104) Bilyali ve hanik yataklar
- ISO R. 105) Testilerin renk solmaları için testler
- ISO R. 106) Gemi inşaatında hafif metal perçinler.
- ISO R. 107) Gemi inşaatında hafif metal perçin başları
- ISO R. 108) Dokuma tezgâhları sağ, sol yanın tarifi
- ISO R. 109) Dokuma tezgâhları çalışma genişliği
- ISO R. 110) İplik sarmak için kâğıt kukaları
- ISO R. 111) « « « « «
- ISO R. 112) « « « « «
- ISO R. 113) Bilyali ve konik yataklar
- ISO R. 114) 99.8 magnezyum külcesinin bileşimi

(Devamı var)

BEYNELMİLEL STANDARDLAR NIÇİN TERTİP EDİLİR

Milletlerarasi seyahatlerin ve ticaretin hızlı bir gelişme kaydetmiş olması, bütün milletleri birbirine yaklaşımaya yardım etmiş, böylece toplumlar üzerinde tesirler yapmıştır.

Madde ve fikir teatısı yolu ile kaynaklardan ve kabiliyetlerden karşılıklı olarak faydalananması hayat seviyelerinin yükselmesine amıl olmakla ve bunun tesiriyle pazarlar genişleyerek istihsal da artmaktadır.

Bu sebeple milletlerarası standartlar bir zaruret haline gelmiştir. Meydana getirecek standartlar o şekilde tertip olunmalıdır ki, ihracat etsin ve bu arada ithalatta tasarruf sağlasın. İhracatın teşvik, ihracattan hasil olan gelirlerle ister kendileri ihracat emtiası imal etsinler, isterse ihracatçıya malzeme tedarik etsin veya mal satıcıları, sanayicilerin yararınadır.

Bir elektrik cihazı, işaret takat bütün memleketlerde aynı ise hep içinde satılabilir. Beynelmilel sınıflar standardı sahasında Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) tarafından ilk adımlar atılmış bulunmaktadır.

ISO VE IEC TEKNİK KOMİTELERİNİN TOPLANTILARI

1.) İsviçre Standardizasyon Birliği'nden aldığımız bir sirkülerde :

1962 yılının 7-11 Mayıs 1962 tarihleri içinde 77 No.lu Asbestos Cimento Teknik Komitesinin Mexico City'de toplanacağı bildirilmektedir.

2.) Milletlerarası Standardlar Teşkilatı 34 No.lu Zirai Gıda Maddeleri Teknik Komitesi 18-23/Haziran 1962 günlerinde Paris'de toplanacaktır. Bu toplantıya Avrupa İktisadi Birliği Teşkilatı nezdindeki daimî temsilcimiz istirak edecektir.

3.) Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu Teknik Komitelerinin 25 Haziran ile 7 Temmuz 1962 tarihleri arasında yapılacak olan Bükres'teki toplantılarına Enstitümüz temsilen Türk Elektroteknik Kurumu ve İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Fakültesi beş profesör ile istirak edecektir.

B. AMERİKA'DA STANDARD LABORATUVARLARI MİLLİ KONGRESİ KURULDU

B. Amerika'da fiziki, hındesi ve teknoloji sahalarında ölçü ve ayarlarla ilgili üniform ilerlemeler kapsamında ilmin ve sanayinin ihtiyaçlarında karşılamak üzere standardizasyonla ilgili hükümet mümessilicri ve sanayi, eğitim ve mesleki teşekküler temsilcilerinin istiraki ile 15 Eylül 1961 tarihinde kısa adı ile (NCSL) «National Conference Of Standards Laboratories» millî kongresi tesis olunmuştur. Bu kongrenin başlıca faaliyetini devamlı ve seri halinde Standardlar Laboratuvar Konferansları teşkil edecek. (NCSL) müessesesinin Genel Komitesinin başında bulunan «Sperry Gyroscope» kumpanyasının mümessili, (Bureau Of National Standards) in Colorado'daki Boulder laboratuvarında 8-10 Ağustos 1962 tarihinde ilk konferansını programına dahil etmiştir.

Diğer bellibaşı faaliyetlerinden birini de ihtiyacı olarak bir ölçü sistemi anlaşması tesisile standard laboratuvarları arasında kabiliyetleri anlamak ve devamlı ve åhenkli çalşmayı kontrol etmek teşkil edecek.

MANGANEZE DAIR MİLLETLERARASI STANDARD

Manganez cevherinde mevcut kirli ve mahlut unsurları tâyin etmek için kimyevi analizlere mahsus olmak üzere metodu hâvi standard üzerinde ISO Teşkilatının çalşmaları neticesinde genel bir anlaşmaya varılmış bulunulmaktadır.

Bu haberin çelik sanayii ve kuru bataryalar imalâtçıları için büyük önemmiyeti vardır.

Manganez çelik mamullerde kürtü ve oksidi çıkartmak hususunda mühim bir rol oynar ve bîhassa çelik halitalarını sertleştir-

mede ve bu halitalara elektrikî ve manyetik hassalar aşılamaya yayan değerli bir unsurdur.

Manganez cevherinde mevcut parazit unsurlar çok müterevidir. Bu sebeple standard bir analiz metodu dünya ticareti için bir avantaj teşkil eder, bu suretle ithalâtçular, almakta oldukları malin kalitesini devamlı olarak tâyin ve mukayese edebilirler.

ISO Teşkilatının 65 numaralı Teknik Komitesi tarafından hazırlanan 15 adet muayene metodları ISO Konseyi tarafından tasdik edilmiş olup yakında rekamandasyon halinde nesredilecektir.

AMERİKAN STAN- DARDLARI BİRLİĞİ GENİŞLİYOR

Amerikan Standardları Birliği, Yönetim Kurulunu, 18 yeni üye alarak, genişletmektedir. Bu arada, Başkanlığında Mr. Frank H. Roby ve Başkan Vekilliklerine Mr. Miles N. Clair ve Mr. T. T. Miller seçilmişlerdir.

Başkan; 1962 Ocak ayından itibaren uygulanmak üzere yapılan bu geniş ölçüdeki değişiklik sayesinde Enstitü ile sanayi sektörü arasında mevcut münasebetlerin daha sıklaşıp kuvvetleneceğini ümit etmektedir.

GÜNEY AFRİKA ELEKTRİK ŞARTNAMELERİ

Ekonomi Bakanlığı tarafından 15 Aralık tarihli resmî gazetedede yayınlanan bir bildiride aşağıda belirtilen standard şartnamelerin tatbikinin mecburi olduğu açıklanmıştır. Zira, zikrolunan emtia ile münasebeti bulunan bu şartnamelerin emniyeti ve hattâ asgari ihtiyacı dahi karşılamadığı anlaşılmıştır:

Elle çalışan salterler, portatif elektrik işitîcileri, elektrik hava işitîcileri ve radyatörler, takat ve aydınlatmada kullanılan fleksibl-

kaytanlar, mayi ısıtmalarında kullanılan portatif elektrik aletleri, prize takılan fişler, mil yatakları, elektrik el lambaları, elektrik sobaları, lampa kolları, portatif iç tesisatla ilgili aletleri bağlama aparatları.

GÜNEY AFRİKA'DA YENİ STANDARDLAR

İnsaat malzemeleri, elektrik kabloları tesisat talimatnamesi, gıda ve yem sanayii, volkanize kauçuktan ayakkabı tabanları, deri, madenler, patlayıcı eşyadan gayri tehlikeli emtianın ambalaj usulleri, boyalar, kağıt, mukavva, zamaklı şeritler, petrol, mevaddi ispenci yarie, kauçuk ve plastik, tekstil, kereste, ilâve standardları hazırlık safhasındadırlar.

YUNAN ALFABESİNE AIT DÖKÜMAN

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı Genel Sekreterliğinden alınan sirkülere bağlı tasarı halinde bir döküman Yunan Alfabesinin Latin harflerine çevrilmis örneklerini ihtiyata etmektedir.

Bu döküman muhteviyatı Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesince de incelendikten sonra Enstitü müdürası Genel Sekreterlige bildirilecektir.

ADRES DEĞİŞİKLİĞİ

Çekoslovak Standardizasyon Teşkilatının adresinin aşağıdaki şekilde değişmiş olduğu Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı Genel Sekreterliğinden bildirilmiştir. Yeni adres aşağıda gösterilmiştir.

Urad Pro Normalizaci
A. Mereni
Vaclavské Namesti 19
Praha - 1, nové mesto
Tchecoslovaque
Telephone 238 441 - 3

AVRUPA MEMLEKETLERİ ARASINDA UYGULANACAK STANDARDLAR İÇİN TESBİT EDİLEN ESASLAR

Çabuk Bozulan Gıda Maddeleri Standardizasyonu

Avrupa Ekonomi Komisyonunun Tarım Problemleri Komitesi, çabuk bozulan gıda maddelerinin standardlarını yapacak çalışma grubunu 1949 yılının Ekim ayında kurmuş ve onu bu maddeler için milletlerarası ticarette ortak olarak uygulanabilecek ve murakabe edilebilecek muhtevada standardlar hazırlamakla görevlendirmiştir.

Adı geçen grup, 1952 yılında bütün meyve ve sebzeler hakkında isteklerin birleştirileceği kanısına vararak bu hizmetin nasıl başarılacağına açıklayan bir protokol düzenlemiş, 1958 yılında da bu protokol hükümetlerin görüşleri alınmak suretiyle tamamlanmıştır.

Avrupa'nın muhtelif standardlarına ve henüz tasarı halindeki tatbikata dayanılarak hazırlanan protokolu Avusturya, Belçika, Bulgaristan, İspanya, Finlandiya, Fransa, Yunanistan, Macaristan, İtalya, Polonya, Portekiz, Romanya, Çekoslovakya, Türkiye, Sovyet Rusya ve Yugoslavya kabul etmeler; Danimarka, Norveç ve Hollanda ile İsviçre de şimdiden konuyu inceleyip görüşlerini sonra bildireceklerini yayınlamışlardır.

İsviçre ve Ingiltere ise protokolu kabul etmemekle beraber, uygulanması yolunda alınacak tedbirler bahisinde bir telkinde bulunmayacaklarını ve istekli tacirleri buna uyumakta serbest bırakacaklarını bildirmiştir.

Adı geçen protokolun ortaya koyduğu prensipler aşağıda açıklanmıştır :

1 — Meyve ve sebzelerin standardizasyonu :

Avrupa İktisadi Komisyonu Sekreterliğine protokolu kabul etmeklerini bildiren hükümetler, bunun kapsamına giren mahsullerin standartlaştırılması ile ilgili hükümleri 1955 yılı Ocak ayından itibaren, Avrupa milletlerarası ticari münameşebetlerde, (protokolün 3 üncü fascinda gösterilen usul ve şartlar altında) uygulamağı taahhüd etmektedir.

2 — Milletlerarası nakliyat şartlarına teslim edilecek taze meyve ve sebzelerin ticari standardizasyonu ve kalite kontrolu konusunda Avrupa'da uygulanacak genel hükümler sunlardır :

Standardın metni, Avrupa mem-

lekeleri arasında nakliyat müesseselerine teslim edilecek veya satışı yapılmış büyük çanta meyve ve sebzeleri müstehlikle taze olarak ulaştırmannı hususiyetlerini tarif ve tayınl edecektir.

Küllefli ve özel bir teknige ihtiyaç gösteren küçük parti mallardan yalnız fiyatları yüksek bulunan ekstra kaliteliler hakkında bu protokol hükümleri uygulanacak, fiyatları elverişli olmayan düşük kalitedekiler protokolün kapsamı dışında kalacaktır.

Mahsullerin tarifi :

Kalite yönünden ticari standardizasyona tabi tutulan mahsuller, standardlarında cins ve neviline ait latince isimleri yanyana yazılmak ve müellifi mehzah gösterilmek suretiyle yer alacaklardır.

Kalite ile ilgili genel hükümler:

Minimum özellikler :

Meyve ve sebzeler, sevkleri sırasında en az aşağıda sayılan özellikleri haiz bulunacaktır :

- Sağlam ve dayanıklı olmak, tabiilıklarına halel veren bozukluk, eziklik, zedelenme, yarık, çatlak, vesaire gibi kusurlardan arı bulunmak.
- Yabancı madde ve kokulardan, dış rutubetten arı ve tabii temizlikte olmak,
- Istihsal bölgesinin klima-style, istihsal mevsimine ve varyetesine uygun şekilde bir gelişme arzettmek,
- Istiħlāk yerine varıncaya kadar, sıhhat ve lezzet bakımından varyetessinden beklenen nefaset ve olgunluğu muhafaza etmek.

Sınıflandırma hükümleri :

Mahsuller, milletlerarası nakliyatlarında belirtilen özelliklere cevap verecek biçimde sınıflara ayırlırlar.

Ekstra katagorisi :

Sekil, dış görünüş, renk ve lezzet itbarıyla varyetesine has sıhhat ve nefasette olup, piyasaya arz sırasında menfi reaksiyon yaratacak kusurlardan tamamıyla arı bulunmak;

(Bu katagoriye girebilecek varyeteler milli standardlarında kesin olarak belirtilmelidir).

Katagori 1 :

Ticari bakımından iyi sayılıcacak kalitede, gösterişli ve kusursuz olmak;

Katagori 2 :

Kalitesini bozmayıacak ölçüde iç kusurları bulunmakla beraber yukarıda sayılan genel özelliklerin minimum hadlerini haiz ve gösterişli olmak.

Herhangi bir zaruretle 3 üncü ve 4 üncü katagorilere kadar uzanan bir sınıflandırma yapılım gerektiğinde, yukarıda belirtilen katagorilerin özelliklerini kademelendirilmek suretiyle işlem yapılır.

Katagorisine uygun düşmeyen her koli için bir tolerans kabul edilir. Bu miktar ekstra katagorisinde 5 %'i ve katagori 1 ve 2 de 10 %'yi geçmez.

Bu tolerans çürük, ezik ve zedelenmiş mahsullerde hiç bir surette uygulanmaz.

Çaplar :

Mahsullerin normal bir çapa tabi tutulması halinde (bilhassa ekstra kategorisine giren türlü meyve ve sebzeler için) aşağıda yazılı hususlar hakkında ayrıca aydınlatıcı açıklamalar yapılmalıdır.

Çap veya çevre :

Aynı kolide bulunabilecek en büyük ve en küçük boydakilerin Kg. cinsinden ağırlıkları, parçaların sayıları ve bir kolideki miktarları.

Her koli üzerinde yazılı çaplar uymayan boy ve parçalar için 10 % u geçmemek üzere kabul edilmiş tolerans,

Piyasaya arz :

Her koli; aynı varyete, kategori ve boyda mütecanis olan mahsullü ihtiyac edecektir.

Mahsul talep şartlarına uygun ambalajlara konmalı, talas, kitik gibi fazlalıkları bulunmamalı ve nakil hususiyetlerine göre rasyonel bir tarzda düzenlenmiş olmalıdır.

Yalnız bazı mahsullerde, belirli şartlar altında karışık seviyaya cevaz vardır.

Katagori 2 nin minimum özelliklerini haiz veya kategori 3 deki malların bu şekilde sevki kabul edilebilir.

Markalama :

Meyve ve sebze ambalajları dışına, aşağıda gösterilen işaretler okunaklı ve silinmeyecek tarzda konulacaktır :

a) Kimlik :

Ambalajı hazırlayan ve sevkedinen isim, adres veya sembolü,

Mahsulin menşeи ve istihsal bölgesi,

Millî veya istihsal bölgesinde, yetişme yerindeki adıyla özellikler.

b) Ticari Özellikleri :

Standard ortalama ağırlığı, kalite katagorisi, çap veya büyütülüğü, parça sayısı.

c) Kontrol işaretleri (ihtiyarıdır)

- Kontrolun sıhhatini ispataya yarayan sembol,
- Malin kontrolden geçirildiğini gösteren ve hıracta kullanılacak belge, (mükerrer kullanılan ambalajlarda bu hükümler uygulanmaz)

Yukarıda zikri geçen hususlar, nakliyat vesikalalarının tasdikli bir ekini teşkil edecektir.

Müteferrik hükümler :

Sevkiyatla ilgili noktalar;

Mahsulün taşınmasına ait alât ve edevat rasyonel olarak sağlanacak ve nâkil vasıtaları ile nakil şartları, mahsulün mevsimindeki gös-

terisini ve tabii özelliklerini kaybetmeden yerine varmasını temin edecek surette düzenlenecektir.

Ihracatçı memleketlerde resmi kontrol :

Teşkilat :

Uygulanacak standardlarla muhakabe hükümleri hükümetlerden sâdir olacak, fakat bunlar alıcıının kontrol hakkını hiçbir suretle kısıtlayacaktır.

Kontrol; resmi sıfati haiz, organlar, kuvvetler ve müesseselerle hükümetlerce kanuni yetki verilmiş kişiler tarafından yapılacaktır.

Muhâtil safhalarda yapılacak kontrolun, sevkiyat sırasında ve hatta mümkün olursa ihrac edilirken gümrük kontrolüyle birlikte yapılması tavsiye edilmektedir.

Müeyyideler :

Kontrol servislerinin uyguladığı hükümlere halel vermemek şartıyla millî ve milletlerarası standardları uymayan malların reddi usul ittihas olunmalıdır.

Ihracatçının resmi tescil müessesesine veya lisansı haiz kalifiye bir idareye kaydolma mecburiyeti, milletlerarası kabul edilmiş kurallara riayeti de teminat altına alınmalıdır.

— Bu protokol; ithalâtçı memleketlerde yürürlükte bulunan sağlık mevzuatının uygulanmasına katkıyen tesir etmeyecektir.

— Bu protokolu kabul edecek her hükümet, yukarıda belirtilen genel hükümlerin gerektirdiği ted-

birleri alması ve çabuk bozulan gıda maddelerinin standartlarını yapacak çalışma grubunun ortaya koymduğu hükümlere uyması ve bu alanda mümkün olan bütün tedbirleri alması önceden taahhûd eder.

— Çabuk bozulan gıda maddeleri standardizasyonu çalışma grubu, her memleketin önceden tesbit edilmiş süre içinde görüşlerinin ne yolda tecelli etmekte olduğunu ve karşılaşılan güçlükleri inceleyecaktır.

Çalışma grupunun önceden gözden geçirileceği hususlar :

- Yeni standardların redaksiyonunu yapmak,
- Edinilen tecrübeyle dayanarak mevcut standardları kabul etmek,
- Bunların her memlekette uygulanacağı süreyi tâyin etmek,
- Millî kontrol organlarının uygulayacağı metodları sonuçlarının yeknesak hale koymasını sağlamak,
- Avrupa pazarlarındaki teknik ve ekonomik gelişmelere göre standardların revizyonunu yapmak ve bunların uygulanmasına taallûk eden düzenleri kurmak,

Çalışma grupu, müناسip görevi zaman, meyve ve sebzelerin Avrupa standardları hakkında uygulanacak milletlerarası mahiyette bir anlaşma statüsü yapacaktır.

Avrupa'da memleketlerarası

ELMA VE ARMUT STANDARDI

SEKRETERYALIK NOTU

1) 1949 yılının Ekim ayında (Tarium Problemleri Komitesi) çabuk bozulan gıda maddelerinin standartı ile meşgul olacak çalışma grubunu kurmuştur.

2) Çalışma grubu çabuk bozulan gıda maddelerinin milletlerarası bir plan dairesinde müşterek standardalarını tarif, alınması lazımlı gelen tedbirleri incelemek ve standardların kullanılmasını, kontrolünü umumileştirmeyle görevlendirilmiştir.

3) Şu noktaya işaret olunur ki, çalışma grubu tarafından vücude getirilmiş olan ve çoğu meyve ve sebzeleri ilgilendiren standardlar, Avrupa memleketleri arasında yapılan alış verişlerde ehlî servisler tarafından ihracat esnasında tatbik olunmaktadır. Standardlar bu günde 1958 yılında kabul edilmiş bir protokol çerçevesi içinde yalnız meyve ve sebzeleri mahsus bir itina

ile meydana getirilmiş olup bu nevi emtia ile ilgili her hususu kapsamaktadır.

Bu protokol 16 Avrupa memleketi tarafından kabul edilmiş bulunmaktadır.

4) Çalışma grubunun 12-15 Haziran 1962 tarihinde Cenevre'de yapacağı 12 ncı toplantıda; kesin olarak tasvip edilmiş olan standardlar, bundan böyle, çabuk bozulan gıda maddeleri için çalışma grubu tarafından tavsiye edilmiş (Avrupa Standardları) adıyla isimlendirilecektir.

5) Uzun incelemelerden sonra Cenevre'de 25-28 Ocak 1960 tarihindeki onuncu toplantıda elma ve armut standarı tam bir tasviple kararnameye sunulmuş ve aşağıda sayılan memleketlerin yetkili otoriteleri tarafından ve kesin olarak kabul edilmiş bulunmaktadır:

Avusturya, Belçika, İspanya, Finlandiya, Fransa, Macaristan, İtalya, Polonya, Sovyet Rusya, nihayet Yugoslavya. Diğer memleketler ise çalışma grubu tarafından kabul edil-

miş olan standardlardan pek az farklı esaslar tatbik etmektedirler.

6) Aşağıdaki metin; çalışma grubun isteğiyle uyularak standardlarda, esasına dokunulmadan Sekreterya tarafından bazı düzeltmeler yapılmıştır.

Avrupa memleketleri arasında yapılan ticari muamelelerde gözden tutulmak ve kalite kontrolü yapılmak üzere hazırlanan

ELMA VE ARMUT STANDARDI

I) Mahsulün tarifi :

Bu standart (şekil bakımından değişik clma ve armutları hariç) müsteħħile taze olarak arzedilmek üzere hazırlanmış ve menšeи «Pyrus Malus» ve «Pyrus Communis» olan ağaçlardan istihsal olunan taze safraħ elma ve armutları hedef tutmaktadır. (Devamı arka sahifede)

II) Kalite Özellikleri :

A. Umumi Hükümler :

Standard şartlara uygun ve anbalaklı olarak hazırlanıktan sonra sevkîyat safhasına arz olunacak softalik elma ve armutların vasiyflarını tayin etmek maksadını taşımaktadır. Standard, ilgili her memleketin kendi teşebbüsleri ile varyetelerindeki hususiyetlerin tayin edilerek bu hükümlere tâbi kılınacak nevileri de kapsar.

B. Asgarî Özellikler :

1) Meyveler :

Olgunlaşmış, sağlam '(her katagori için kabul edilmiş özel kaideler mahfuz kalmak şartıyla), (temiz işlerken hasıl olan kirlerden masun) anomalî dîs rutubetin ve yabancı kokulardan arı olacak.

2) Meyveler, elle itina ile toplanmış ve yeter derecede olgunluğa erişmiş bulunacak olgunluk derecesi nakliyattaki işlemlere tahammül edebilecek bir nisbette olarak istihlâk edilecek zamana kadar iyi şartlar altında saklanabilecek ve gideceği mahalde ticari isteklere cevap verecek durumda bulunacak.

C. Tasnif :

1. «Ekstra Katagorisi»

Bü kalitede sınıflandırılmış meyveler en yüksek kaliteyi haiz olmaktadır. Şekil; olgunlaşmanın ve varyetelerin tipik renklerini haiz ve sapları temas etmemesi olacak, bütün kusurlardan masun bulunacak.

2. Katagori «I»

Bu katagoriye giren meyveler iyi vasıfda ve varyetenin tipik özelliklerini belirli surette göstermiş olmaktadır. Her zaman kabul edilebilecek kusurlar sunlardır :

Bir hafif şekil değişikliği,
Hafif bir olgunlaşma kusuru;

Hafif bir renk kusuru, meyve sapları hafif surette hırpalanmış olabilir.

Meyvenin et kısmı her türlü bozukluklardan masun olacaktır.

Bununla beraber kusurlar ne üst tabakalarındaki hassaslığı ve ne de genel görünüş ve muhafazalarına zarar vermiyecek bir halde bulunacaktır. Her bir meyve için kabul edilmiş hadler aşağıda sıralanmıştır :

Uzunluk şeklindeki kusurlarda : uzunluk 2 cm'yi geçmeyeceler,

Diğer kusurlar: bütîn dîs yüzey itibarıyle 1 cm²'yi geçmeyeceler. (1/4 cm² nisbetini geçmeyen ve fevkalâde bir dîs görünüş arzetmeyen benekler müstesna),

Armutlar kümî olmayacağından.

3. Katagori «II»

Bu katagori, fevkalâde katagoriye göre sınıflandırılmış ticari vasıfı meyveleri içine almakta olup yukarıda tarif edilen özelliklere en azından cevap verecek durumda olacaktır.

Şekil, gelişme ve renk kusurları, meyvelerin özelliklerini muhafaza etmeleri şartıyla kabul olunmuştur. Bundan başka, meyvelerin dîs zarı-

ni zedelememis olmak kaydıyle saplardan husule gelen kusurlara da müsaade edilmistiir.

Meyvenin et kısmı esası bir kusur arzetmemelidir, bununla beraber dîs zardaki kusurlar her meyve için aşağıdaki hadler dahilinde tesbit edilmiştir :

Uzunluktaki kusurlar: en çok 4 cm olacak,

Diger kusurlar: dîs yüzey için 2,5 cm² (ancak bütün dîs yüzde beşekler cm² yi geçmeyecektir.)

III) Çap :

Orta kısmı için azami kutru çap olarak kabul olunmuştur. Aynı partideki meyveler arasındaki kutur farkları 5 mm olaruk hudutlandırılmıştır.

1 — Ekstra katagorideki meyveler,

2 — 1 ve 2 nci katagoriye dahil olan meyveler üst üste sıralanacaktır.

Ambalajlarda karma şekilde arz olunan 1inci katagoriye giren meyveler için kutur farkları 11 mm'ye kadar kabul edilmiştir.

Ambalajlarda karma halinde bulunan II nci katagoriye giren meyveler için hiç bir had tayinine lüzum görülmemiştir.

Ekstra katagoriye dahil meyveler için çap mecburidir.

Bundan başka bütün katagoriler için aşağıdaki tertibe göre asgari bir çap tayini lüzumlu görülmüştür.

Elmalar	Ekstra	I	II
Büyük meyevariyeteleri Digerleri	65 mm 60 mm	60 mm 55 mm	55 mm
Armut	Ekstra	I	II
Büyük meyevariyeteleri Digerleri	60 mm 55 mm	50 mm	45 mm

Bir istisna teşkil etmek üzere ilgili memleketler tarafından bildirilen bir limit listesi üzerinde gösterilen armut varyeteleri için 1 Ağustos tarihinden evvel yapılacak ısratta asgari çap aranmayıacaktır.

IV) Toleranslar :

Her parti içinde aynı şekilde bulunmayan mahsuller için kalite ve çap toleransı tesbit edilmiştir.

A. Kalite Toleransı :

i) «Ekstra» Katagori :

Adet ve ağırlık bakımından katagorideki hususiyetlere uymayan meyveler için %5 tolerans kabul edilmiştir, ancak katagori I deki kaliteye doğrudan doğruya uyan meyveler için istisnaen bu katagorideki toleranslar almıştır.

ii) Katagori «I» - Katagorideki hususiyetlere adet ve ağırlık bakımından uymayan ve fakat katagori II ye giren düşük kaliteli meyveler için istisnaen % 10 tolerans kabul olunmuştur.

iii) Katagori «II» - Adet ve ağırlık bakımından katagorideki

hususiyetlere cevap vermeyen meyvelerde % 10, (yarık, çatlak, ezik ve lüğü aşıkâr surette görünen meyveler hariç).

Bütün katagoriler için yukarıda beyan olunan toleranslar kurtlu ve kusurlu meyveler için hiç bir surette %2 nisbetini geçmeyecektir.

B. Çap Toleransı :

Bütün katagorilere mahsus olmak üzere adet ve ağırlık bakımından parti üzerinde yazılı çapa uyman meyveler için %10 tolerans tayin olunmuştur.

Toleransların bir araya gelmesi:

Ne şekilde olursa olsun kalite ve çap toleransları beraber:

Ekstra kalite için %10;

I ve II nci katagoride %15'i geçmeyecektir.

Yukarıdaki nisbetler kontrol yapılırken gözden geçirilecek nümuneler hakkında da tatbik olunacaktır.

V) Ambalaj ve arz :

Aynilik :

Her partinin ihtiyaç etiği meyveler, aynı cinsten olacak, mense, varyete, kalite ve olgunluk bakımından ayrılık göstermeyecektir.

Ekstra katagoriye gelince: bu aynilik çap ve renk bakımından da sağlanacaktır.

İşleme :

Partilerin hazırlanması için yapılmış işlemler, mahsulin iyi bir şekilde muhafazasını temin edecek surette yapılacaktır. Partilerin içine konulacak kâğıt ve sargı gibi malzemelerin kullanılmamış, yeni malzemeden ve yenilenmesine zarar vermeyecek nevilerden seçilmesi mecburi olacaktır. Bu malzeme basılı kâğıt olursa bunlar üsté konacak, meyvelerle temas ettirilmeyecektir. Meyveler yaprak veya ince dal gibi yabancı maddelerden arı bulunacaktır.

Markalama :

Her parti, dîs tarafından okunaklı ve silinmeyecek surette aşağıdaki malumatı taşıyacaktır.

A. Kimlik :

(Yükleyen), (Sevkeden) isim ve adres ve sembolik hâliyet :

B. Mahsulin nevi :

— Kapalı ambalajlar için «Elma» veya «Armut»,
— «Ekstra» ve «I» kaliteler için varyete adı.

C. Mahsulin menşei :

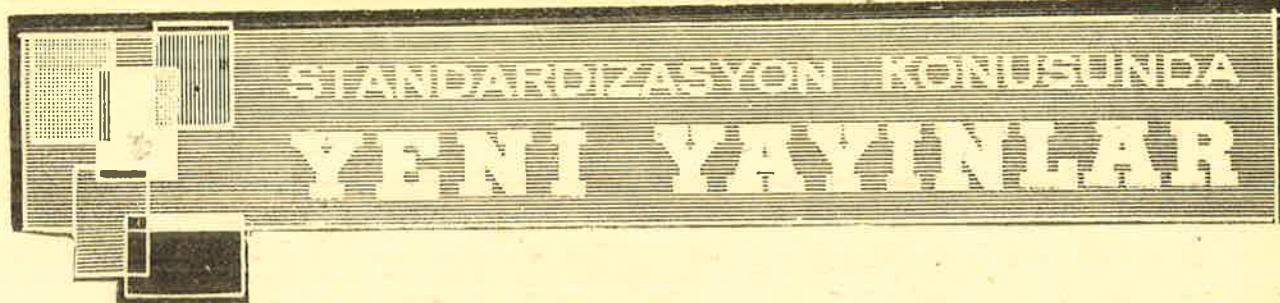
Istihsal bölgesi, veya millî mevkii ve mahalli ad.

D. Ticari özellikleri :

— Katagori,
— Çap veya parça adedi (ambalaj içinde karma halinde mahsuller hariç),

E. Resmi kontrol markası (İhtiyaçlı).

(15 kilogramdan yukarı ağırlıkta olan ambalajlar için markalamada kullanılacak etiketler asgari 40 cm² olacaktır.

YENİ BİR TEKNİK SÖZLÜK

Britanya Standardları Enstitüsü, nükleer enerji üzerinde çalışanlarla bu konu ile ilgilenen bir çok bilgin ve sanayici için standard bir teknik sözlük içinde getirmiştir.

Halihazırda, terminoloji farklarından, nükleer ilimlere mesgul teşekkürler sıkıntı çekmektedirler.

Bu nevi farklar, ticari hayatı ve ilimi çalışmalarında türlü tereddütler yaratmaktadır. İşte bu kabil ayırmaları ortadan kaldırmak ve benzerlerinin tatbiğattha araya sokulmasını da önlmek için Britanya Standardları Enstitüsü, bir standard terminoloji hazırlamak işine 1954 yılında başlamıştır. Bu işe mesgul olan komitenin yedi yıllık mesaisinden sonra 1200 terimi içine alan bir lügatçe meydana gelmiştir.

Bu lügatçeyi ihtiva eden Britanya standarı 3455 numara altındadır.

Muhteviyatında yer almış olan konular: nükleer fizik, nükleer kimya, reaktör nazariyeleri, mühendisliği, madeniyat, izotoplar, nükleer emülsion teknigi, radyoloji ve aletler.

Lügatçe, milletlerarası ve bilhassa Anglo-Amerikan muhaberatında mühüm bir değer taşımaktadır.

YENİ NEŞREDİLEN KİTAPLAR.

1.) Transient Circuit Analysis.

(Geçici Devre Analizleri.)

Y.H.Ku tarafından yazılmış olup 1961 yılında Londrada basılmıştır. Fiyatı: 79 Shillingdir.

2.) Transient and Steady-State Analysis of Electric Networks.

(Elektrik Şebekelerinde Geçici ve Devamlı Devre Analizleri.)

Edward Peskin tarafından yazılmış olup 1962 yılında Londra'da basılmıştır. Fiyatı: 79 Shillingdir.

Her iki kitap ta elektronik ve telekomünikasyon sahnesindaki aynı kitaplar serisine dahildir.

3.) The Practical Electrician's Year Book.

(Pratik Elektrikçiler Yılığı.)

Elektrik tesisatının kurulmasındaki yeni metodları sistematik olarak açıklayan ve senede bir neşredilen ciltlenmiş bir el kitabıdır.

Basılış tarihi 1962, Londra,
Fiyatı: 7 Shilling 6 Penny dir.

MARKETING TERİMLERİ LÜGATI

Hazırlayan : Richard Webster
105 sahife, 5 lira

Milletlerarası Ticaret Odası Türkiye Milli Komitesi tarafından yayınlanan lügatte, malın piyasaya arzı, satışı ve reklâm ile ilgili terimler (Amerika'daki kullanılan şekline uygun olarak) yer almaktadır. Lügat, Milletlerarası Ticaret Odası sözlüğünün (Satış, tevzi ve reklâmcılık faaliyetlerinde mutaden kullanılan kelime ve tâbirler) bir ilâvesi olarak neşredilmiştir.

Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaasında basılan bu lügat, Şehit Teğmen Kalmaz Caddesi No: 30 daki Birlik merkezinden temin olunabilir.

MART AYI İÇERİSİNDE TSE'YE GELEN STANDARD DERGİLERİ

Standardizacija		
Bilten	Mart 1962	Yugoslavya
BSI News	Mart 1962	B. Britanya
National Bureau of Standards Technical News Bulletin	Şubat 1962	Amerika
Suid-Afrikaanse Standardebulletin	Şubat 1962	G. Afrika
New-Zealand Standards Bulletin	Şubat 1962	Y. Zelanda
Normalisatie	Mart 1962	Hollanda
Din-mitteilungen	15.3.1962	F. Almanya
SIS-nytt	Mart 1962	İsveç
BIN Revue IBM	Şubat 1962	Belçika
Informaciones IRAM	Mart 1962	Arjantin

Meyvelerde Olgunluk Standardı

(Başterafta 19. sayfada)

de miktarı pratik olarak el refraktometreleri ile tâyin edilir.

Meselâ elma veya armutlarda bir meyveden karşılıklı olarak kesilecek iki ufak dilim, aletin presinde sıkılarak çıkan üsare refraktometreye damlatılır, ışığa karşı bırakılarak refraktometrede okunacak rakam yüzde olarak üsaredeki kuru maddeyi verir; meyvelerde kuru maddenin büyük bir kısmını şekerler teşkil etmektedir. Üzüm ve bazı turuncgil meyvelelerinde belirli kimyasal usullerle ásit tâyini de yapılarak, buradan kuru madde/asit oranı hesaplanır. Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilmiş bulunan turuncgil standardlarında portakallar için tesbit edilen minimum oran 6 dir.

BADA

TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

İZMİR-İSTANBUL-ADANA-ANKARA

**KURU ÜZÜM ve PAMUK
İHRACAT İŞLERİ**

İZMİR

P.K. 355
Tel. : 22113 - 35095

ANKARA

Tel. : 12 95 16

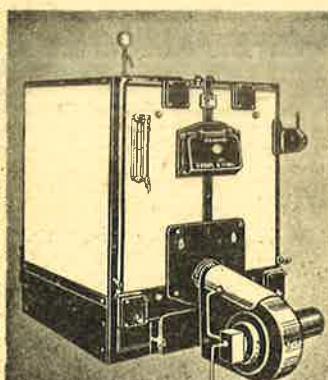
İSTANBUL

P.K. 1113
Tel. : 27 13 15

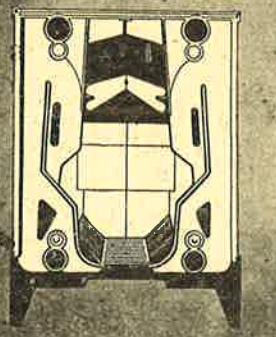
ADANA

Tel. : 2457

Standard — 38

B II OEL
husus: Massel Tipi
(10 İHA 28 m²)

Döküm Radyatörlerden sonra, şimdi de...
Almanyanın en meşhur kalorifer kazanı fabrikası

Eisenwerk Hilden

PATENTİ ve İŞBİRLİĞİ İLE İMAL EDİLEN

SICAK SU VE ALÇAK TAZYİKLI BUHAR İÇİN

Döküm Kalorifer Kazanları

DÜNYANIN HER TARAFINDA OLDUĞU GİBİ
MEMLEKETİMİZDE DE
SATIŞA ARZEDİLDİ

UCUZ
UZUN ÖMÜRLÜ
EKONOMİK
KULLANIŞLI
RAHAT
YÜKSEK RANDIMANLI

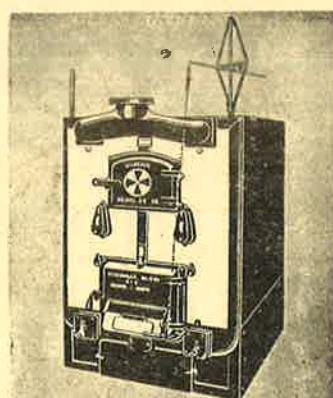
EN KÜCÜK YERE
MONTE
EDİLEBİLECEK
ŞEKLİDE
DÖKÜM DİLİMLERDEN
MÜTEŞEKKİL

**TÜRK DEMİR DÖKÜM
FABRİKALARI A.Ş.**

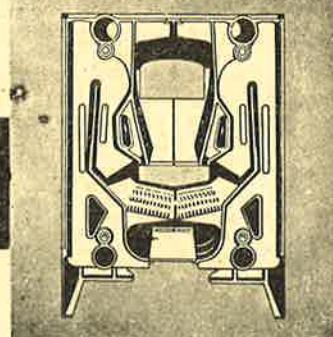
Sipariş ve Satış Merkezleri:

FER TİCARET Ltd. Şti.
İstanbul, Galata, Fermancilar 90,
Telefon: 48 17 82

MERKEZ TİCARET Ltd. Şti.
Ankara, Ulus Meydanı, Koç Han,
Telefon: 11 04 80

B II SK
Uygun ve her tür kömüri yakma能力 (10 İHA 28 m²)

Standard — 39

Dış Ticareti Geliştirme Faaliyetleri

DIŞ TİCARET DOKÜMANLARININ SADELEŞTİRİLMESİ VE STANDARDLAŞTIRILMASI

Avrupa İktisadi Komisyonu'nun kurduğu «Ticareti Geliştirme Komitesi»nin dış ticarette kullanılan dokümanları sade ve standart bir hale koymak maksadıyla yaptığı çalışmalarla Birleşik Amerika ile 17 Avrupa memleketi ve Milletlerarası Ticaret Odası, Deniz Nakliyatı Odası, Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) ve Avrupa İktisadi Komisyonu temsilcileri katılmışlardır.

Cereyan eden müzakereler sonunda :

I —

a) Hamule senetlerini standard hale koymak zamanı henüz gelmediğinden, bu konuya ilerde temas edilmesi.

b) Muhtelif memleketlerde bu hususta yürürlükte bulunan mevzuatın hemen değiştirilmesi mümkün görülmediğinden, önce bir standardizasyon komitesi kurularak derinliğine bir inceleme yapılması, Milletlerarası Ticaret Odası ve gürültülerde de çalışmalarında işbirliği kurulması,

c) İnceleme sonuçlarının bir ıstıarı heyet tarafından gözden geçirilmesi,

d) Bu çalışmaların milli standardizasyonla bağdaştırılması,

e) Önce, milletlerarası ihracat dokümanlarında kullanılacak kağıt boyutlarının istenilen bilgileri içine alabilecek ölçüde tutulması.

İsveç delegasyonunun kullandığı tersimi tablonun bu iste rehber itтиhaz edilmesi ve adı geçen dokümanda;

- Alıcı veya emanetçi ile emrine gönderilenin isim ve adresleri
- İhbar yapılanın adresi
- İhracatçı veya nakliyecinin isim ve adresi
- Gönderen acentenin isim ve adresi
- Mense memleket
- Gideceği yer
- Malın istihlak yeri
- Ticareti yapan memleket
- Taşıtlar
- Ambalajların marka ve adresi
- Ambalajın nev'i ve mütad ticari tarifleri
- Gros ve net ağırlıklar veya miktari
- Ölçüleri
- Malın değeri
- İstatistik numarası

- Dokümanların tarihi ve mahal
- İmza
- Ref. No.
- Satış şartları
- Ödeme şartları
- Paramın nev'i, vesair lüzumlu bilgiler

gibi hususlar bulunması.

f) Bu ıshık altında düzenlenen model form için Başkan ve İkinci Başkan ile Avusturya, Danimarka, İtalya ve İsveç delegasyonlarından mürekkep bir tali grup kurulması.

g) Adı geçen grubun, Norveç'in deniz nakliyatına ait ana dokümanın ve İtalya'nın milletlerarası demiryolu nakliyatında kullandığı gümruk deklarasyon çalışmalarından faydalananması, lüzum görülen hükümetlerle kuruluşların görüşlerini alması, aynı zamanda milletlerarası standardizasyon üzerinde çalışanlarla işbirliği yapılması kararlaştırılmıştır.

II — Transitten gayri işlerde «Tifform» kullanılması konusunda:

a) «Tifform»'un kullanılmasını sağlayacak pratik tedbirlerin gümruk ekspresleri grubundan sorulması,

b) Tifform'un yayılması yolunda İtalyan Hükümetince yapılan tecrübelerin, dokümanları azaltmakta vasita olup olmayacağına arastırılması

uygun görülmüştür.

III — Muhtelif memleketlerce istenilen ve kullanılan dış ticaret dokümanları konusunda :

a) Muhtelif dış ticaret dokü-

manlarında gerekli bütün bilgileri ıshıva eden Avusturya hükümetince düzenlenmiş A, B, C, D dokümanlarının gözönünde tutulması.

b) Dış ticaret dokümanlarına ekli fakturalarla vesikalaların konsolosluklarda vize edilmesi usulünün devamı veya kaldırılması hususunda sekreteryanın hükümetlerle temasla geçmesi.

c) Birleşmiş Milletler Bölge İktisat Komisyonları ile de aynı mesaiye temasın muhafaza edilmesi.

d) Mense sahadetnamelerinin kaldırılması veya bunların yerine İsviçre ve Danimarka'da olduğu gibi ticari fakturalara pul yapıştırılmak suretiyle işlem yapılması cihetinin hükümetlerden sorulması tasvip edilmştir.

Verilen bu izahattan da anlaşılacağı vechile ihracatı geliştirme konusu, milletlerarası ticaret alanında gittikçe önem kazanmaktadır ve hergün yeni bir hizmet kolu üzerinde birçok milletlerin iştirakiyle ciddi ve samimi çalışmalar yapılmaktadır.

Avrupa İktisadi Komisyonunun hazırladığı milletlerarası mahiyeteki standartlar, bu gayretlerin mahsullu olduğu gibi devam eden diğer müsterek araştırmalar, milletlerarası ticareti birçok güçlülerden kurtaracağına ve geliştireceğine şüphe edilemez.

Bu itibarla aynı çalışmalarla Türkiye'nin de katılması ve gereken yerlerde milli menfaatlerimizi koruyucu hükümlerin yer alınmasına çağrılması muhakkak ki çok faydalı olur.

İş Adamları

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ

okuyor

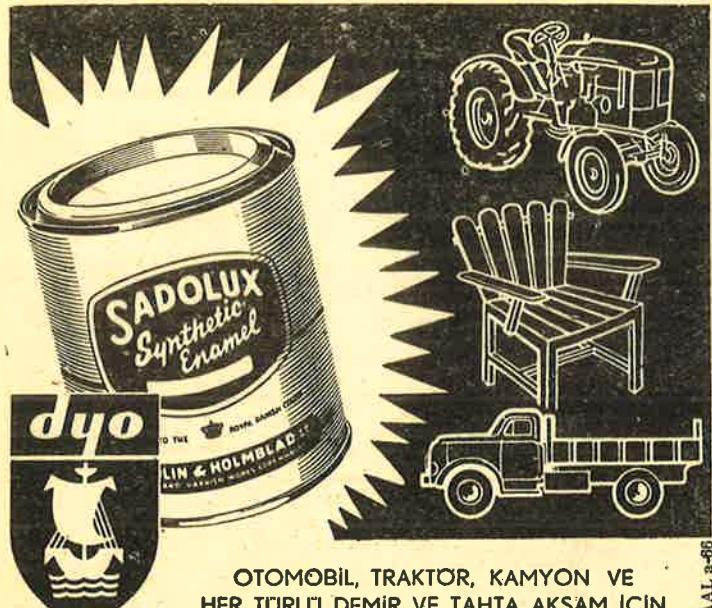
Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz yegane gazeté

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'dir

Abone için müräacaat :

Şehit Teğmen Kalmaz Cad. No. 30 - ANKARA

Standard — 40

OTOMOBİL, TRAKTOR, KAMYON VE
HER TÜRLÜ DEMİR VE TAHTA AKSAM İÇİN
EN IDEAL SENTETİK BOYA

dURMUŞ YAŞAR ve OĞULLARI
BOYA, VERNİK VE REÇİNE FABRIKALARI, İZMİR

FAAL 2-66

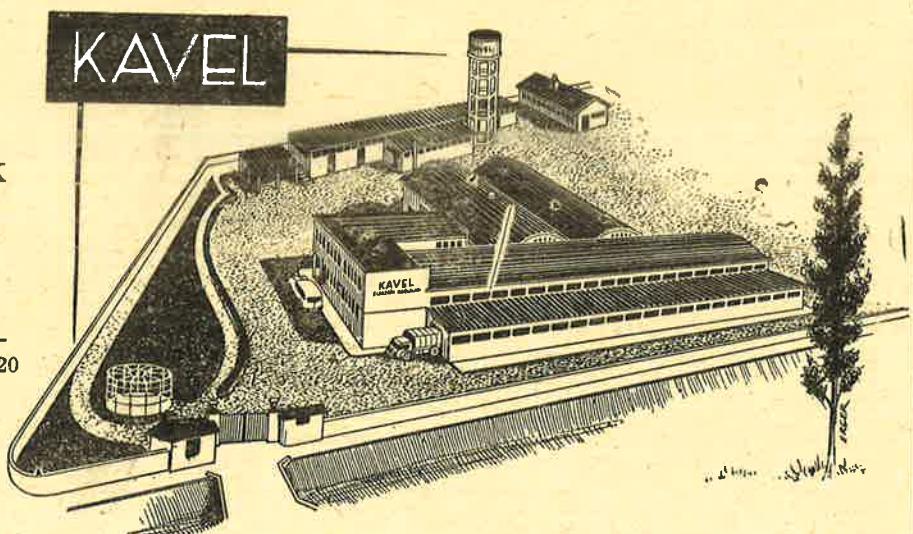
Standard — 41

TSE Teknik Kurulu

(Başteraftı 10 uncu sayfada)

nik kurul tarafından «Türk Standardı» olarak kabül edilmiştir.

Son olarak Prof. Dr. Mecit İbrahim Okay'ın başkanlığında raportör Kadri Yaprak, üye Cemal Üner ve üye Feyyaz Köksal'dan mürekkep teknik kurul alt-komitesinin kontraplâklar ve kontraplâk nümune alma ve muayene metodları standard tasarılları hakkında düzenlediği rapor üzerinde görüşmeler yapılmış, ilgililerin gerekli cevapları vermelerinden sonra bunların tam mutabakatlarıyla düzeltilmiş bulunan son tasarırları teknik kurulca «Türk Standardı» olarak kabül edilmiş ve celse böylelikle sona ermiştir.

KAVEL

KABLO ve ELEKTRİK MALZEMESİ
Ltd. Şti.

İstanbul : İstinye

Tel : 63 53 99 -
63 53 20

Tesis tarihi : 1954

MAMÜLLERİ

- I — TS—03 e göre 10-95 mm² örgülü bakır iletkenler
- II — Zayıf akım iletkenleri :
Telefon iç ve dış tesisat telleri, sahra kablosu, Zil (siyah) teli.
- III — Emaye bobin telleri :
0.10 mm. den 2.10 mm. çapa kadar
- IV — Plastikten boru, band ve profiller, PVC granül.
- V — Plastikten şun'i deri :
Çeşitli renk, desen ve kalitede; dösemelik, bavulluk, çantalık, sofralık, elbiselik...

VI — Termoplastik s. madde ile yalıtılmış, kuvvetli akım iletken ve kabloları :
(TS—38 e göre yapılan tipler (T) ve karşılığı VDE ye göre sembollerini NY gösterilmiştir.)

- a) İç ve dış tesisat telleri :
(T) NYA, (AT) NYAB, (TTY)
NYIFY kapoten,
(TT) NYM, (TP ve ATP) NYHBUY antigron,
(TRn ve TRy) NYFA kordon ve yassı kordon,
(TTR) NYMHY seyyar kordon
- b) Topraklı kablosu :
Termoplastik esash NYY tipi kablo

Standard — 42

SUMMARY OF ISSUE No. 4 OF THE «STANDARD» MAGAZINE

IN CONNECTION WITH THE GENERAL ASSEMBLY OF TSE

(p. 1)

The TSE General Assembly will convene in the last days of May. The editorial therefore points out the importance of the general assembly to the TSE, and mentions the matters that the assembly is authorized to handle.

TSE's activities during the last year are also recounted and the hope is expressed that the general assembly will determine the activities for the following years.

STANDARDS CONGRESS AND THE FOREIGN PRESS

(p. 2)

In connection with the convention of the TSE General Assembly, a cartoon, which appeared in the Stockholm *«Tidningen»* paper at the time of the ISO Helsinki Congress, is reproduced.

This page contains an article and a cartoon published in the *«Courier de Normalisation»* published by AFNOR in France. The affliction called «Congress irritability» must be obviated, and the «golden rules», established for the purpose of conducting the work a pleasant atmosphere towards good results, must be applied. These rules, composed of 7 basic elements, can be summarized as follows :

1. To cut welcoming speeches short and to limit academic comments to 5 minutes.
2. In setting up the agenda, to take care that speakers are not provided with any opportunity for harangues.
3. To draw up a program which will ensure delegates will get proper rest and sufficient sleep.
4. To ensure and guarantee that all sessions will open and close at definite hours.
5. Since no useful purpose can be served by general debate, to work in small groups.
6. To avoid tiring and exhausting trips.
7. To utilize auxiliary elements addressing themselves to the eye and the ear, like films, records and diagrams.

THE HOUSING PROBLEM AND TSE

(p. 3)

During the last years Turkey is attempting to instigate planned work. The State Planning Department is drawing up a five-year plan to be implemented as of 1963. In this plan the TSE is being assigned a lot of duties pertaining to standards. The most important of these is to determine the housing unit types in conformity with the effort to make everybody a home owner. This duty, assigned jointly to the Ministry of Development and Housing and the TSE, is indeed of great significance. It will require the drawing up of approximately 650 housing standards. The TSE reckons that it will require five years to implement this huge undertaking. Such a five-year period will at the same time fit the five-year overall plan.

With a view to accomplish this labor of national and even of worldwide dimensions, the TSE has already started its preparations. This means doubling and tripling its present staff. Search for this number of experts has already been instigated. The TSE is pleased and proud to assist the Government in solving the housing problem.

DRAWING UP THE STANDARD FOR LPG CONTAINER TUBES

(p. 4-5)

As is known, LPG is an explosive and inflammable gas stored, transported and distributed under pressure. The container tubes must be able to withstand this. They have to be equipped with safety measures against explosion under exposure to any form of great heat. It is equally essential for the LPG distributor firm not to operate solely for commercial profit, but also to attach importance to protection of property and life.

With development of the oil industry in the world the use of LPG gases as fuel has also gained importance. Propane (C_3H_8) and butane (C_4H_{10}) gases are incorporated in the body of crude oil and can be easily segregated. Consequently they are able to gain a wide consumer market. These gases, called liquid gases, are separated into three groups, consisting of commercial propane (97 % propane) butane-propane mixture (approximately half-and-half butane and propane), and commercial butane (80 % butane).

Liquid gases are used for various purposes like heating, cooking and lighting. It is also widely used in agriculture (in tractors, incubators, weed killers, greenhouse heating) in industry and in transports.

LPG is conveyed to charging stations by pipelines as well as by tankers and sea and road transports. From the charging stations it is conveyed to the consumers in a large area in steel tubes of various sizes of from 1 to 45 kgs.

In literature, LPG gas is met for the first time in 1910. In the subsequent 10-15 years the methods of production, storage and distribution of LPG were developed and its consumption increased. After 1930 it attained supremacy, and in the post-World War II years it recorded surprising development in the principal countries, in step with large-scale oil-industry. This development is evidenced by the second table shown in this article.

In Turkey, LPG is being newly introduced on the market. With the start of operation of the Istanbul Oil Refinery co (IPRAS) near Istanbul, LPG production was started and offered to the consumers. With the start of operation at the Anatolia Refinery Co. (IPRAS) being erected in Mersin, production will be augmented. The combined annual production of both refineries will be 80-90.000 tons. This production corresponds to an average consumption of 18 kgs. per family. At European standards the per family consumption is 60-70 kgs. It was deemed appropriate at this time, when LPG was being offered on the market, to set up tube standards from the viewpoint of protection for property and life. Since it was considered that any accidents occurring at the very start would exercise negative influences on consumption as well, immediate action was taken and a draft standard prepared. As is known, even the countries, where LPG has been in use for a long time, are taking strict measures in spite of the familiarity of their population with liquid gas. Consequently the most rational action that could be taken in Turkey is to be on the alert and to take measures from the very start. It is with this in view that the draft standard under preparation is taking final shape.

PORTRAITS FROM THE WORLD OF STANDARDS

(p. 7)

In view of the changes in the Board of the Directors of the American Standards Association (ASA),

the portraits of the previous President Mr. Townsend and of the new President Mr. Roby are given.

CONSTRUCTION OF THE TSE CENTER PROGRESSING

(p. 8)

The published photograph shows the present state of the TSE center under construction. The first floor of Block A has been completed. It is hoped that the totality of the buildings will be completed in June 1963.

MEETING AT EXPORT DEVELOPMENT CENTER

(p. 9)

In order to acquaint the press with the Export Development Center (IGEME), the Board Chairman and the Under-Secretary of the Commerce Ministry Dr. Mazhar Özkal held a conference. The Board of Governors and the American specialists attended this conference held on April 18, 1962. At the conference a pamphlet was distributed introducing IGEME.

Our present export situation, the measures to be taken for the future and the duties undertaken by IGEME in this field were discussed, and the various queries of the press answered. It was particularly noticed that the questions asked were mostly about drawback and standardization. The necessity for regulating transport rates were also taken up at the conference. The subjects pertaining to TSE were answered by the President Faruk Sünter who explained the work being done at TSE. After Sünter stated that in connection with our export goods the standards on peaches, oranges filberts and beans were being drawn up, the American specialist Yates also spoke.

STANDARD DISCUSSED AT FIG CONGRESS

(p. 9)

The Second Fig Congress, convened by the Governor of Aydin took place in Aydin on April 13-15, 1962. The congress was attended by representatives of the Ministries of Commerce and Agriculture, of the Ege University, and of commercial and agricultural institutions and organizations concerned with figs as well as those of fig producers, and all phases from production to export of figs were investigated.

In order to attain the real value and sales possibility of this produce which is losing favor day to day, it was unanimously decided to abandon the present bases and to set up a standard, and a committee thereon was organized.

STANDARD CONTROL LABORATORIES TO BE SET UP

(p. 9)

With the aim of ensuring greater effectiveness of control of mandatory Turkish standards, the Ministry of Industry has deemed it necessary to set up control laboratories, and a meeting was held for this purpose on April 24, 1962, at the Union of the Turkish Chambers of Commerce and of Industry and Commodity Exchanges. To this meeting, attended by representatives of certain chambers of commerce and of industry and commodity exchanges, the Ministries of Industry and of Commerce also sent a delegate each.

The following decisions were adopted as a result of the discussions held:

1. In conformity with the view held by TSE, it was deemed appropriate to set up standard control laboratories in certain districts. It was decided to set up 8 laboratories, starting with Ankara, Adana, Istanbul and Izmir to be followed by laboratories at Diyarbakir, Erzurum, Samsun and Trabzon. It was also agreed that the TSE central laboratories should cooperate with these laboratories.

2. It was accepted that these laboratories should be administered by a separate organization in which the public and private sectors would participate.

3. It was deemed proper for the Chambers, AID and the State to assist in the construction of the laboratories.

TSE GENERAL ASSEMBLY

(p. 10)

THE TSE General Assembly, which is its ultimate authority and meets every year, has been convened to enact its 1962 meeting on Monday, May 28, 1962.

PROF. KOLLMANN IN TURKEY

(p. 10)

Prof. Kollmann, the well-known German Professor of wood and timber and one of the members of DNA, visited Turkey and the TSE and took part to great advantage in the work of the Plywood Technical Committee. Information is supplied about this work and about the life and publications of the professor.

METING OF TSE COMMITTEE OF EXPERTS

(p. 10)

The Committee of Experts, which is the TSE organ on acceptance of standards, met for the first time in April 1962. At this first meeting the standards on electrical switches and plugs and plug outlets were accepted. At its second meeting the standards on handwoven rugs, plywood, plywood test samples and test methods, switchlights and lighting outlets were accepted.

FILBERT STANDARD AT COMMITTEE OF EXPERTS

(p. 11)

The first step in setting up the standard for filberts, which is one of the principal export goods of Turkey, was taken in 1930. The bases comprising the filbert types, classes, faults, tolerances, packing and checking procedures set up at that time have been in effect since then. During this period filbert exports have been regulated through controls exercised by Export Checkers.

The Ministry of Commerce, realizing the need for setting up a standard on filberts based on experience acquired through such implementation and giving due consideration to latest developments in standard concepts, assigned the Turkish Standards Institute to draw up the said standard.

This filbert standard has been prepared by taking advantage of experts from the Ministries of Commerce and of Agriculture. The standard, composed with the assistance of the Ankara University professors as well, has been brought to the Committee of Experts. This standard, which will be considered by the Committee of Experts on May 2, 1962, conforms to the latest world novelties, especially from the viewpoint of packing.

DUTIES AND OPERATION METHOD OF COMMITTEE OF EXPERTS

(p. 13)

This interview with the General Secretary on the duties and operation method of the Committee of Experts is particularly interesting.

This organ, incorporated in Statute No. 132 relating to the organization of TSE, is one that has no parallel in other organizations of standards. The said organ, composed of directors of departments performing this duty at the Ministries concerned of four members chosen from representatives of the private sector in the TSE General Assembly, and of the Board of Governors, is the ultimate authority for the acceptance of standards.

The authorities and duties of this organ are the following:

- To examine, accept or reject the standards prepared.

b) To ensure incorporation in standard texts of clarifications, additions or alterations as it deems necessary

c) To decide on whether the standards it accepts should be mandatory or optional, and to issue instructions to those concerned about promulgation of such standards.

d) To accept annulment of optional standards as deemed necessary.

e) To determine which of the mandatory standards should be annulled, and to recommend to the Board of Government notification thereof to the Ministry concerned.

The Committee of Experts starts its work by electing a Chairman and a Vice-Chairman. It then goes on to elect sub-committees composed of experts in the branches of each draft standard. Each subcommittee investigates in detail the draft standards submitted to it. During such investigation it obtains the necessary information from the Committee of Experts that formulated the said draft. At the end of this investigation it submits its comments on the draft to the Committee of Experts.

The work on the draft standard starts off by the reading of this report. Since each member has previously studied the draft he pronounces his opinions on both the report as well as on the draft. Decisions are reached by ballot. No abstentions are acceptable at the ballot, all votes being either affirmative or negative. If the vote result is affirmative, the draft is declared a Turkish standard, if negative the draft is returned to its Preparatory Group.

STANDARDS ON ELECTRIC SWITCHES AND PLUGS AND PLUG OUTLETS (p. 15)

The «New Standards Page» comprises two standards accepted by the Committee of Experts, one on electric switches, and the other on plugs and plug outlets. The setting up of a standard for material, that forms a part of every phase of economic, technical and social life, extending as it does from industry to agriculture, from the office to the kitchen to the bedrooms, and thus is of prime importance in the use of electricity which is an integral part of our life, is a matter of great importance. The setting up of standards for electrical materials in Turkey is proceeding with speed. These two standards are the latest product of such work.

The first standard comprises the standards for electrical switches from 250 volts to 10 amperes, for rotating and up-and-down switches and for switches installed on plaster as well as in it.

The second standard comprises plugs and plug outlets with two poles, serving to connect electrical apparatus and appliances to direct or alternating circuits of not more than 250 volt nominal potential. According to this standard the plugs and plug outlets are classified as:

- Sub-plaster, super-plaster and mobile, depending on their place of installation.
- 6,10 and 15 amperes, depending on their nominal circuit values.

STANDARD ON HANDWOVEN TURKISH RUG (p. 17)

The standard on handwoven Turkish rugs, that are world famous and form an important foreign exchange source for Turkey, has been drawn up by the Textile Preparatory Group and accepted by the Committee of Experts. The reason why the work on this standard, which was started within TSE in 1956 took so long, is that it was the first standard in this field and that the rugs manufactured in each district had their own special characteristics. For long years the standard drawn up for the Isparta type rug by the Isparta Chamber of Commerce and of Industry had

been implemented. This standard comprises all districts: During preparation of the standard, constant contacts were established with the chambers and municipalities of districts where rugs were woven, and a rug expert went to these districts for exhaustive work. The standard, resulting from all of this labor, has become effective as a Turkish Standard. The standard does not comprise the artistic phase of the rug industry. The TSE believes that this standard will give a new impetus to rug manufacture.

RIPENESS STANDARDS IN FRUITS

(p. 18-19)

The writer, who is an Assistant Professor at the Agricultural Faculty of Ankara University, lays stress in his article on the ripeness factor that should be considered in fruit standards. Generally in the standards drawn up for agricultural produce, importance is attached to the ripeness, the appearance and condition and the packing of such produce.

Especially in the preparation of fresh fruit standards the most important subject is «ripeness». In certain fruit kinds the ripeness standard can be ascertained only after extensive tests.

From the consumers viewpoint, fruit is «ripe» when it attains its optimum of taste and aroma. Consequently this factor plays an important role in market presentation of fruit. The ripeness factor is important for the producer too, because ripeness standards indicate to him when he should gather the fruit for various markets from the tree or at what periods fruit gathering should be undertaken. Consequently in the determination of ripeness standards, the determination of the state of ripeness acquires importance.

Various yardsticks are used in the determination of ripeness standards in fruits, such as characteristics like :

- Color of the peel
- Hardness of the meat
- Dry materials on the exterior
- Acid content of juice
- Proportion of dry material to acid content.

In the standards drawn up by TSE (on peaches, apples and pears) the hardness of the fruit meat has been accepted as a measure of ripeness. This yardstick is based on decrease of hardness as the fruit ripens. The hardness of the fruit mate is measured by the pressure tester. In fruits like pears, apples and peaches, however, the Magness-Taylor type tester is used.

In cases where the hardness of fruit meat is used as a measure of ripeness, the correlations between this property and the other morphologic characteristics of the fruit are determined, after which the fruit gathering times are decided upon and communicated to the producer.

The article then goes on to give technical information about this yardstick.

ISO RECOMMENDATIONS

(p. 20)

This issue goes on to publish the ISO recommendations given in the previous two issues, those from R. 73 to R. 114 being included in this issue.

WHY ARE INTERNATIONAL STANDARDS SET UP?

(p. 20)

Development of international travel and trade has brought about closer contact between all nations and caused certain changes in communities. The exchange of goods and ideas as well as taking mutual advantage of resources and capabilities have raised the standard of life and expanded markets. Consequently the need for setting up yardsticks that every nation would conform to become evident. Due to the necessity for

this yardstick to be formulated as standards, work was started to make standards of an international character. The first steps in this respect were taken by ISO. The European Economic Commission too has undertaken certain preparations.

STANDARD NEWS FROM THE WORLD (p. 21)

The following news are contained in these pages :

1. National Conference of Standards Laboratories :

Faced with the progress made in the U.S.A. in connection with measurement and regulation activities in physics, geometry and technology, it is reported that a National Conference of Standards Laboratories (NCSL for short) has been set up to meet the demands of science and of industry.

2. International standard on manganese :

It is reported that a positive agreement has been arrived at after work undertaken by ISO in connection with chemical analyses for determining the condition of manganese ore, and the importance of such testing methods for the steel industry and for the manufacture of dry all batteries is pointed out. It is observed that the 15 methods of testing, prepared by Technical Committee No. 65 of ISO, have been submitted to the Council.

3. American Standards :

Association being enlarged :

In this news item, the following statement by the new ASA President Mr. Frank H. Roby is given :

«I hope that, thanks to the changes to be put into effect as of January 1962, the relations between the Association and industry will be closer and stronger.

4. Electrical Specifications of the Union of South Africa :

The Ministry of Economy of the Union of Africa has declared in a communique that the standard electrical specifications have been implemented as mandatory. The news item also mentions the means of these standards.

BASES DETERMINED AS APPLICABLE TO STANDARDS TO BE IMPLEMENTED AMONG EUROPEAN COUNTRIES (p. 22-23)

The Agricultural Problems Committee of the European Economic Commission set up in October 1949 the working group to draw up the standards for rapidly deteriorating food materials and assigned to the said group the duty of preparing the standards to be implemented in international trade of such materials and the bases for testing them.

The said group becoming convinced in 1954 that it would be able to fuse the opinions submitted about all fruits and vegetables, drew up a protocol proclaiming how the service was to be carried out, and this protocol was finalized by being submitted to the approval of the Governments.

This protocol, prepared on the basis of the various standards and drafts of Europe, has been accepted by Austria, Belgium, Bulgaria, Spain, Greece, Hungary, Italy, Poland, Portugal, Rumania, Czechoslovakia, Turkey, Soviet Russia and Yugoslavia; Denmark, Norway, Holland and Switzerland have already declared that they would study the subject and communicate their views. Sweden and Great Britain, however, have not accepted the protocol, but have declared that they would permit their traders the option of conforming to it.

It is pointed out that the protocol contains such subjects as the description of rapidly deteriorating produce, provisions about their quality, the bases of classification (extra category, category I, and category II), the diameters of fruits the market presentation form, and marking standards. The control organization as well as punitive measures are also included.

EUROPEAN APPLE AND PEAR STANDARD (p. 23)

No. 1 of the various draft standards, prepared according to the above bases, is the one about apples and pears.

This draft, which met with complete approval and was accepted at Geneva at the meeting on January 25-28, 1960, will be able to acquire the name of European Standard if it is accepted at the meeting of June 12-15, 1962, to be enacted again in Geneva. On this and subsequent pages the text of the apple and pear standard is given. The texts of the other drafts will be given in subsequent issues.

The draft covers the fresh edible apple and pear produced by the trees of the Pyrus Malus and Pyrus Communis origin. The definite acceptance of the draft, regulating the qualities, classes, diameters, tolerances, particulars about market presentation, markings, origin designations, and commercial features of these fruits, is such as to facilitate and develop commercial transactions.

DICTIONARY OF MARKETING TERMS (p. 25)

In the pages on new publications particular mention is made of the Dictionary of Marketing Terms, prepared by Richard Webster, and published by Turkish National Committee of the International Chamber of Commerce. This dictionary, which is a compilation of the words and expressions concerned with marketing term in its broad sense. The Marketing Definitions, published in 1960 in Chicago by the American Marketing Association, on the other hand, is a dictionary of the narrow sense of Marketing. Webster considers marketing to include presentation of the goods to the market, its sale as well as its advertising. In the dictionary English words are taken as basis, and their Turkish counterparts given. The method chosen is the finding of Turkish equivalents for English words.

ACTIVITIES FOR DEVELOPING INTERNATIONAL TRADE (p. 27)

The Trade Development Committee, set up by the European Economic Commission, is working at simplifying the documents used in foreign trade. This work of the Committee is participated in by the United States and 17 European countries as well as by the representatives of the International Chamber of Commerce, the Chamber of Maritime Transport, ISO, and the European Economy Commission.

As a result of this work, agreement was reached on the following :

- For the present, not to take up the standard on bills of lading.
- To set up of a committee to determine the regulations in various countries, and to co-operate with the International Chamber of Commerce and with the customs.
- To study the results of this investigation in a consultative committee.
- To reconcile this work with national standards.
- To start by determining the dimensions of documents and to be guided in this by the table of the Swedish delegation.
- To set up a committee for drawing up a model on this basis.
- For this group to cooperate with certain other groups.

Besides this, the subject of using «Tifform» in transactions other than transit trading was also taken up. Furthermore other subjects regarding foreign trade were considered.

The article concludes by mentioning the need for this work to proceed, by stating that good results will be obtained, and by pointing out the advantages to be gained by Turkey taking part in this work.